

Szerkesztőség és kiadóhivatal

SZUBOTICA
ZMAJ JOVIN TRG 3Telefonok
Kiadóhivatal 8-58
Szerkesztőség 9-10, 8-52

NAPILÓ

Működés és befizetés

egy évre 165 dinár
egy hónapra 55 dinárKülföldi
utalás nap, hálón és
banki utalás napokon is

XXX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1929. JUNIUS 19.

159. SZÁM

SZERDA

Az Agrárbank

Az ország mezőgazdaságának szanálására szolgáló kedvezményezett állami Agrárbank ügye áll most a közvélemény érdeklődésének előterében.

Mint Gyuricsics Vojin, a kedvezményezett Agrárbank kormánybiztosa, szuboticiai előadásában kiemelte, a külföldön is élénk figyelem nyilvánul meg a bank részvényei iránt. Naponta érkeznek jegyzések Angliából, Franciaországból, Svájcban, Hollandiából, Svédországból és Amerikából, azonfelül Németország nagy anyagi kölesont ajánlott fel, Anglia pedig készpénzkölcsönt hajlandó adni a bank céljaira. A külföldi tőkének ez az aktív érdeklődése mindenekelőtt természetesen arra vezethető vissza, hogy a tőkére vonzóerőt gyakorolnak a kedvező elhelyezkedés feltételei, de szerepet játszik ebben az Európa gazdasági regenerációjára irányuló törekvés is, amelynek sikerét az internacionális pénzügyi körök nem annyira altruizmusból, mint inkább a saját érdekében szívükön viselik.

Fokozott mértékben kötelező ez a két szempont az ország polgárságára. A kedvezményezett Agrárbank részvényeiért az állam egész vagyonával felel és ezek a részvények az adómentesség és egyéb állami beneficiumok révén magas árfolyam elérésére vannak predesztinálva. A részvényjegyzés tehát mint a pénz célszerű felhasználásának módja is fölülte kecsgetető. Amde ettől a megfontolástól függetlenül is, minden polgár és testület kötelessége önmaga és az ország iránt, hogy a kedvezményezett Agrárbank célkitűzéseit részvényjegyzéssel mozdítsa elő. Fokozni a termelést, a kártékony rovarok kiirtására törekedni, előnyös külkereskedelmi szerződésekkel biztosítani megfelelő piacokat a mezőgazdaság számára és megszervezni az olesó mezőgazdasági hiteleket: ez az Agrárbank programja és ennek a megvalósítása nemcsak a földmivelést érinti, hanem minden foglalkozási ág és megélhetési kategória boldogulására kihatással van. Osztojics Szelimir szuboticiai polgármester mondotta a *Bácsmegevi Napló* munkatársának, hogy a mezőgazdaság helyzetétől függ az ország és a nemzet jóléte. Jugoszlávia lakosságának hetvenkét százaléka él földműveléssel és ha itt az östermelés válsággal küzd, ha a gazdák el vannak adósodva, ha a föld terményeinek értékesítése nehézségekbe ütközik, akkor az egész közzgazdasági vérkeringés megbénul. Egy agrárállamban a kereskedő, iparos, tisztviselő és munkás sorsának alakulása szerves összefüggésben van a mezőgazdasági állapotokkal, mert ha a termés akár elemi csapások, akár racionális gazdálkodás hiánya miatt nem kielégítő, ha a gabonának nincs a termelésébe befektetett tőkét és munkát kifizető ára, akkor a boltok üresen tátonganak, az ipari üzemek ritmusa ellanyhul, a pénzforgalom hűdést kap és a munkáalkalmak száma lepad. A mezőgazdasági bajok orvoslása ennél fogva nálunk nem egy osztály érdeke, hanem az egész nép gazdasági prosperálásának követelménye. A súlyos gondok között végző mezőgazdaság talpraállítása, megerősítése, produktivitásának és rentabilitásának fokozása, külföldi versenyképességének kivívása olyan feladat, amelynek eredményes elvégzése valamennyi polgár életstandardját lényegesen megjavítja.

A kedvezményezett Agrárbank egy milliárd főkével fog dolgozni, de egyelőre háromszáz millió dinárral kezdi meg működését, hogy sorsdöntően fontos hivatása betöltéséhez minél előbb hozzáfoghasson. A bank kormánybiztosa a nemzet összetartására és kollektív áldozatkészségére appellált Szuboticián s nincs kétség benne, hogy felhívásának úgy itt a városban, mint a vajdasági vidékek többi centrumában meglesz a teljes fogadtatás. Még két nap van hátra a részvényjegyzés lezárásáig és ezt a két napot minden bizonnyal fel fogják használni a késedelmeskedők arra, hogy felismerve az akció messzehordó jelentőségét, anyagi viszonyaikhoz képest hozzájáruljanak a nagymisszióju kedvezményezett Agrárbank korszakalkotó munkájának pénzügyi megalapozásához.

A francia kormány elfogadta a Young-féle jóvátételi tervezetet

A francia minisztertanács foglalkozott a háborus adósságok rendezéséről szóló egyezmény ratifikálásának kérdésével is

Párisból jelentik: A francia minisztertanács keddi ülésén

a francia kormány elvi hozzájárulását adta a Young-féle fizetési tervezethez, amely mint ismeretes, csak abban az esetben lép életbe, ha valamelyik érdekelt kormány ratifikálja. A minisztertanács döntő lépéséről kiadott hivatalos közleménye a történelmi jelentőségű eseményt a következőkben közli:

A minisztertanács egyhangúlag elhatározta,

hogy magáévá teszi a jóvátételi kérdés rendezésére összehívott szakértőbizottság javaslatait és az egyezmény ratifikálását a többi érdekelt kormánnyal egyetértésben állapította meg.

A minisztertanács egy másik jelentős kérdést a háborus adósságok rendezéséről szóló egyezmény ratifikálásának kérdéséről is tárgyalta és erről Poincaré szerdán a pénzügyi bizottság előtt fog jelentést tenni.

Macdonald a trónbeszédben fejti ki a kisebbségi kérdésben elfoglalt álláspontját

A római lapok cáfolják, hogy Olaszország hivatalosan tiltakozott Macdonald kisebbségi cikke miatt — Franciaországban megnyugvással fogadják az angol miniszterelnöknek azt a kijelentését, hogy cikkét régebben írta Macdonald elhalasztja washingtoni utját?

Az ősszel megtartják a flottaleszerelési konferenciát

Londonból jelentik: Két politikai esemény áll az érdeklődés homlokterében: Macdonald miniszterelnök és Dawes tábornok, amerikai nagykövet tanácskozása, amelynek pártkülönbség nélkül az egész közvélemény a legnagyobb jelentőséget tulajdonítja és Macdonaldnak a *Sunday Times*ben megjelent kisebbségi cikke.

Macdonald a Dawes tábornokkal folytatott tárgyalásáról

A londoni sajtó feltűnően találja, hogy a ferresi találkozásról kiadott jelentés egy szóval sem említi Macdonald washingtoni utját. Egyes lapok tudni vélik, hogy

Macdonald amerikai látogatása későbbre maradt.

A munkáspárti *Daily Herald* munkatársa előtt Macdonald kijelentette, hogy Dawes tábornokkal megbeszélések az amerikai-angol viszonyt és a flottaleszerelés kérdését, de a tárgyalásokat nem akarják csak Angliára és Amerikára korlátozni.

Hangnította Macdonald, hogy semmi olyanról nem volt szó a Dawes tábornokkal folytatott tanácskozás, ami Franciaország vagy bármely más állam ellen irányult,

mert az angol-amerikai összetartás nem tekinthető antantnak vagy új hatalmi csoportosulásnak a szó régi diplomáciai értelmében.

A londoni lapok Washingtonból azt jelentik, hogy amerikai kormánykörökben biztosra veszik, hogy ősszel meg lehet tartani a flottaleszerelési konferenciát, amelyre Franciaországot, Olaszországot és Japánt is meg fogják hívni.

Washingtonban azonban nem tartják kizártnak, hogy Franciaország és Olaszország visszautasítja a meghívást és ebben az esetben csak Anglia, Amerika és Japán vennének részt a flottaleszerelési konferencián.

»A Macdonaldéhoz hasonló cikkeket csak megnehezítik a kisebbségi helyzetét«

Még nem esdősdedtek el a hullámok, melyeket Macdonaldnak a *Sunday Times* vasárnapi számában közölt cikke felvert. A londoni sajtó kedden ismét kiemeli, hogy nincs károsabb, mintha közéleti férfiak egyéni véleményét nyilvánítanak olyan problémákról,

amelyek sok országot közelről érintenek, mert ezzel könnyen megzavarják a nemzetközi viszonyokat. A sajtónak kormánykörökből veit értesülése szerint

Macdonald a trónbeszédben fogja a kormány álláspontját a kisebbségi kérdésről kifejezésre juttatni.

A trónbeszédnek erre a kérdésre vonatkozó passzusa egyébként autentikus interpretálása lesz Macdonald vasárnap megjelent cikkének és a lényege az lesz, hogy

a kisebbségi és a népszövetségi politika szoros összekapcsolódásának kell létrejönnie,

mert csak így biztosítható a kérdés megnyugtató megoldása.

Párisi jelentés szerint a francia lapok többsége megnyugvással fogadja Macdonaldnak azt a kijelentését, hogy a *Sunday Times*ben vasárnap megjelent cikkét régebben írta és hogy a cikk közléte előtt nem kérték tőle felhatalmazást, amit annál sajnálatosabbnak tart, mert

a kisebbségi kérdésben a Népszövetség bizottsági tárgyalása következtében, időközben mélyreható változás következett be.

A francia sajtó szerint a helyzetet úgy lehet a legtalálébban jellemezni, hogy Macdonald cikke, amely felháborodást keltett, nem a felelős angol miniszterelnök, hanem a publicista tollából származik, tehát nem szabad a kettőt egyformán megítélni. Etes támadást intéz Macdonald ellen az *Intransigeant* és a *Journal des Debats* és mindkét lap a béke közvetlen veszedelmét látja Macdonald cikkében. Ezek a lapok

aggodalmas jelenségnek tartják, hogy az angol miniszterelnök fellegása a kisebbségi kérdésben homlokegyenest ellenkezik a francia állásponttal.

Mint Rómából jelentik, az olasz lapok közlik Macdonaldnak a kisebbségi kérdésről írt cikkét, anélkül, azonban, hogy szenvedélyesebb hangú polémiába kezdenének. A *Popolo di Roma*

cáfolja azt a külföldön elterjedt hírt, hogy a londoni olasz nagykövet tiltakozott Henderson külügyi államtitkárnál Macdonald cikke miatt.

— Az igaz — írja a lap, — hogy Macdonald felfogása téves uton jár és bizonyítást helytelen, érthető az is, hogy Franciaországban izgalmat keltett ez a

cikk, de nem szabad elfelejteni, hogy a kérdéses cikket Macdonald még jóval a választások előtt írta, amikor még nem volt felelős állásban. A cikknek Olaszországot illető részére vonatkozólag megjegyzni a lap, hogy »Olaszországban nincs kisebbségi kérdés«, majd megállapítja, hogy

az ilyen cikkek csak megnehezítik a kisebbségek helyzetét, mert minden kormány azon lesz, hogy presztízse és önbecsülése érdekében ne engedjen külföldi hatalmakat beavatkozni országának belügyeibe.

A legjobb lenne — fejeződik be az olasz lap cikke — ha Macdonald jószándékát avval bizonyítaná be, hogy elméletét mindenekelett Máltában, Transvaalban és Indiában alkalmazná.

Macdonald az Európai Egyesült Államok tervéről

Londonból jelentik: A *Sunday Dispatch* vasárnap hosszú cikket közölt Macdonald tollából, amelyben a miniszterelnök arra a kérdésre válaszol, hogy milyen lesz a világ arculata tíz év múlva. Macdonald cikkében többek közt a következőket írja:

— Semmi ok sincs arra, hogy 1940-ig ne kerüljünk olyan állapotba, amely az Európai Egyesült Államokhoz hasonló lesz. Azt hiszem, kevés kilátás van arra, hogy az Amerikai Egyesült Államok addigra csatlakozzanak a Népszövetséghez. Tíz évvel ezelőtt Anglia és Amerika megegyezésre jutott a tengerek szabadságának régi és sok viharral látott kérdése tekintetében és ez a megegyezés egy másik Amerika-európai szövetséghez fog vezetni.

ürben való közlekedés bizottságának elnöke külön hangsúlyozta a díj odaítélése után, hogy Németországban legnépszerűbb az asztrális közlekedés gondolata. Nagyon találóan jegyezte meg, hogy Németországban minden iskolásgyerek tudja, mi az a Weltschiffahrt és Weltraumfahrt, Németországban megjelenik egy havi revü, melynek címe: *Die Rakete*, Németországban valóságos tudományos láz fut a tudósokat, hogy közelebb jussanak az asztrális közlekedés gondolatának megvalósításához.

Különben maga J. H. Rosny költött egy új szót, amelynek talán nagy szerepe lesz az emberiség fejlődésében. Ez az új szó: Astronautika. A bizottság azzal, hogy a tízezerfrankos díjat megalapította s most egy fiatal német tudósok odaítélte, tudományos súlyt adott Rosny költött szavának. Ugy látszik, ez az első lépés abban az irányban, hogy az astronautikát komoly tudománnyá fejlesszék.

Képesítéshez kötik a kereskedelem gyakorlását

Az új ipartörvény öszre lép életbe

A kereskedelmi minisztérium szakbizottsága most revideálja a minisztérium szakosztálya által kidolgozott törvénytervezetet, amely szabályozni fogja az ipar és kereskedelem minden eddig függő és vitás kérdését. Az új ipartörvény tervezetét a bizottság még e hónapban elkészíti és megküldi valamennyi kereskedelmi és iparkamarának, hogy véleményt mondjanak a törvénytervezetről. A vélemények beérkezése után megtörténik a törvénytervezet végleges szövegezése és az új ipartörvény még a nyár folyamán, de legkésőbbben kora ősszel életbe lép.

A minisztérium által kidolgozott törvénytervezet a noviszadi kereskedelmi, gyáripari és iparkamara javaslatainak felhasználásával készült és több olyan rendelkezést tartalmaz, amely a noviszadi kamara javaslataiban benne foglaltatik. Így többek között a javaslat szabályozza az ipari üzemeknél alkalmazott tanoncok számát is. Az új törvénytervezet szerint minden iparos, aki segéd nélkül dolgozik, legfeljebb egy tanoncot alkalmazhat és minden két segéd után legfeljebb egy tanoncot foglalkoztathat. Ezzel a kamara és most a törvénytervezet védelemben kívánja részesíteni az iparosságot, nehogy egyes iparosok tanulatlan és képzettség nélküli munkáerőkkel versenyt támasszanak a megfelelő képzettségű és tanoncmunkáerőkkel dolgozó iparosoknak.

Erdekes újítása a törvénytervezetnek, hogy ezentul a kereskedelem gyakorlása képesítéshez lesz kötve. Csak olyanok, akik tanoncok voltak és mint segédek működtek, lehetnek kereskedők. Ezt a képesítést azonban kereskedelmi iskolai, kereskedelmi akadémiái, vagy kereskedelmi főiskolai bizonyítvánnyal pótolni lehet.

Fontos kérdést old meg a törvénytervezet, amikor hatályon kívül helyezi az eddig Szerbiában érvényben volt gyakorlatot, mely szerint városok közelében, tízenöt-husz kilométer körzetben levő községekben nem lehetett semmilyen üzletet nyitni. A szerbiai gyakorlat ezzel védelemben akarta részesíteni a városi kereskedőket.

A beogradi és szkopljai kereskedelmi kamarák a törvénytervezetnek ez ellen a rendelkezése ellen erőlyesen állást foglalnak és az eddigi gyakorlatot kívánják fenntartani. Tekintettel azonban arra, hogy az új ipartörvény egységes rendelkezéseket fog tartalmazni az egész ország számára, az eddigi szerbiai gyakorlat nem lesz továbbra fenntartható.

Hoover elnök felesége és a négerek

Amerikában megütközést keltett, hogy Hoovernek egy néger feleségét fogadta

Washingtonból jelentik: Hoover elnök és felesége, mióta beköltöztek a washingtoni Fehér Házba, már több ízben tanujelét adták annak, hogy nem törődnek a formaságokkal, sem pedig az amerikai előkelő körök előítélleteivel. Emiatt az új elnöknek már többször voltak kellemetlenségei, most azonban politikai bonyodalmak is származnak Hooverék demokratikus gondolkodásából.

Nagy megütközést keltett ugyanis, hogy Hoover elnök felesége legutóbbi fogadása alkalmából egy olyan asszonyt is fogadott, akinek férje néger. A néger férj egyébként tagja az illinoisi törvényhozó testületnek. Az esettel kapcsolatban egy demokrata szenátor a déli államok nevében indítványt terjesztett a kongresszus elé, amelyben kéri, hogy az elnök felesége ezentul pontosabban vizsgálja át a meghívott vendégek névsorát.

Az eset Amerikaszerzte nagy feltűnést kelt, akik azonban Hoovert és feleségét ismerik, bizonyosra veszik, hogy a demokrata szenátor javaslatának nem lesz semmiféle gyakorlati eredménye.

A pilota tapasztalatlansága okozta a London—párisi repülőgép katasztrófáját

Egy megmenekült utas elbeszélése a La Manche-csatornán történt szörnyű légi katasztrófáról

Londonból jelentik: Az angol légügyi társaság hétfőn este hivatalos jelentést adott ki a City of Ottawa katasztrófájáról és a jelentés névszerint felsorolja a London—párisi repülőgép katasztrófájának áldozatait.

A katasztrófának nyolc halottja van: hat utas, a pilóta és a mechanikus. Az életbenmaradt öt utas is súlyos sérüléseket szenvedett, úgy hogy hetekig fog tartani kórházi ápolásuk.

Az angol közvélemény és a sajtó a legnagyobb felháborodással tárgyalja a katasztrófát, amit a lapok szerint a légiforgalmi vállalat bűnös könnyelműsége okozott.

A hatalmas utaszállító repülőgépre olyan pilótát osztottak be, akinek alig volt még tapasztalata, néhány hónappal ezelőtt szabadult fel és még nem vezetett önállóan repülőgépet.

Repülési szakértők szerint teljesen szokatlan és titokzatos esetről van szó, mert 1926. októberében egy repülőgép a La Manche csatornán hasonló körülmények közt kényszerült leszállni, azonban anélkül, hogy emberéletben kár történt volna, a repülőgép a víz színén 45 percig várt, amíg segítőhajó érkezett.

Taphan amerikai állampolgár, aki a City of Ottawa megmenekült utasai között van, elmondotta,

hogy

a repülőgépnek azok az utasai, akik életüket vesztették, azért nem tudtak kiszabadulni a kabintól, mert a málék rájuk estek.

Amikor a repülőgép visszafordult az angol part felé, a pilóta megnyugtatta az utasokat, hogy nincs baj és hozzátette, hogy egy hajó közelében a víz színére fognak leszállni. A repülőgép leereszkedése azonban nem ment simán és

a repülőgép renkívül nagy erővel esapódott a hullámokra, a kabinban minden felforgult és a következő pillanatban a víz betódult.

Taphan elmondotta, hogy öklével áttütötte a kabin felső deszkáit és elsőnek jutott ki a kabinból, majd kisegítette a mögötte kapaszkodó fiatal leányt. Utának még egy férfi szabadult ki a kabinból, aki azután még egy nőt is kisegített. A megmenekült addig tartott magukat a gép felső szárnyán, amíg meg nem érkezett egy mentőhajó. A többi utast azonban lehetetlen volt kimenteni a kabinból.

Párisi jelentés szerint a francia lapok megdöbbenéssel írnak a City of Ottawa katasztrófájáról és megállapítják, hogy amióta Páris és London között a rendszeres légiforgalmat bevezették, ilyen nagyarányú szerencsétlenség még nem történt.

Hogyan repülhetünk a Holdba?

Oberth erdélyi német tanár nyerte meg a francia Rep-Hirsch-díj 10.000 frankját

Jules Verne, akinek nemrég ünnepelték centennáriáját, megálmodta a tengeralfutóját. S ma már nem szenzáció, hogy a hajók usznak a tenger alatt. Ő álmodott arról is, hogy röppentyűn egy társaság a Holdba utazik. Ez az utazás tegnap még agyérnek és fantasztikumnak látszott, de ma egy csapásra sokat vesztett lehetetlenségéből és valószínűségéből. Párisban J. H. Rosnyak, a kiváló francia írónak elnökletével megalakult egy bizottság, amely 10.000 frankos díjat szavazott meg annak a tudósoknak a jutalmazására, aki olyan tudományos munkát ír, mellyel az emberiséget közelebb juttatja a bolygók között való közlekedés megvalósításához.

Az ötlet két francia tudóstól származik: Esnault-Belterietől és André Hirschtől. A 10.000 frankos díjat már meg is kapta egy német tanár Oberth, aki jelenleg az erdélyi Medgyesen tanít. Az egyszerű német tanár neve hirtelen világhírű lett, mert a tudományos munkák közül, amelyek az úgynevezett világűrforgalmi bizottsághoz érkeztek, az övét tartották legjobbnak s a díjra méltónak.

Azok, akik valamikor a repülésről álmodoztak és a motor feltalálása után heroikus küzdelmet folytattak a repülés megvalósításáért, így gondolkoztak: »Ha olyan motort tudnak készíteni, amely löerőnként egy kilót nyom, akkor repülni tudunk«.

Oberth tanár tanulmányának alap gondolata a következő: »Ha olyan röppentyűt tudunk gyártani, amely meg tud szabadulni a Föld vonzóerejétől, akkor a Földről a Holdba repülhetünk. Pályamunkájában, a melyet a bizottsághoz küldött, részletesen kifejtette Oberth tanár, hogyan konstruálna meg a röppentyűt, amellyel a Holdba repülne. Kétségtelen, hogy tudományos jelentősége van a német tanár tervének, melyet elfogadhatónak és megvalósíthatónak tart a kiváló francia tudósokból álló bizottság.

Párisban nagy izgalommal várták a Rep-Hirsch-díj zsűrijének döntését és érthető feltűnést keltett, hogy sok pályázó közül egy fiatal német tanár nyerte el a díjat. Oberth tanár eleinte orvoscnak készült, majd pedig valóságos fanatikusa lett a bolygók között való közlekedés gondolatának. Most mult harmincöt éves. Munkájában, amelyet a Rep-Hirsch-díjjal tüntettek ki, kifejti, hogyan lehet olyan röppentyűt konstruálni, amely eleinte percenként négy kilométeres sebesség-

gel rohan a Hold felé. Ujfajta gázt fedezett fel, amelyet hidrogén, alkohol és még egy folyadék keveredése termel. Ez a gáz dőbná a magasba a röppentyűt, amelynek sebessége egyre növekedne, amíg a levegő ellentállása egyre kisebb volna. Ilyen módon állandó gyorsulást érne el a röppentyű, amelynek irányát a Hold felé pontosan ki lehet számítani. A röppentyűt elméletben úgy konstruálta meg Oberth tanár, hogy az nem zúzódna szét a Hold felületén s részletesen leírja azt is, hogyan történne a Holdról a visszatérés a Földre. Gondot fordított arra a veszedelemre is, amely a szörnyű gyorsaság következtében az asztrális hajó testét fenyegeti. A rendkívüli gyorsaság ugyanis izzást idézne elő és az a veszély fenyegetné a röppentyűt, hogy még mielőtt a Holdba ér, az izzás következtében elpárolog. Az asztrális hajó orrába olyan szerkezetet helyezne el a német tanár, amely állandó gőzt bocsát ki és valóságos gőzburkolat védelmezné a holdrakétát az izzástól és az elégéstől.

A Sorbonne-on hirdette ki a bizottság a Rep-Hirsch-díj eredményét. A kihirdetésen ott volt az egész zsűri, amelynek tagjai között kitűnő akadémikusok is vannak. Hat akadémikus vett részt a pályamunkák felülbírálásában, így Ferrié tábornok, Jean Perrin, a fizikai Nobel-díj nyertese, Maurain, a párisi tudósok doyenje, Fichot, a francia csillagászati társaság elnöke, Esclagon, a strassburgi csillagvizsgáló igazgatója, Maillaud és Lampert. Rengeteg pályamunka érkezett a bizottsághoz, a pályázók mindannyian a bolygók között való közlekedés problémáját dolgozták fel. A sok tudományos munka közül huszat teljesen elfogadhatónak talált a bizottság. Ezeket részint Németországból, Ausztriából, Olaszországból és Amerikából, részint pedig Franciaországból küldték be a Rep-Hirsch-díj bizottságának. Oberth tanár kitüntetett munkája mellett még kettőt dícséretben részesített a bizottság, az egyiket egy német tudós, Hochmann, másikat pedig egy amerikai tudós, Deish írta. Az előbbi szintén a Holdba repülés problémáját vizsgálja meg, az amerikai tudós pedig arról ír munkájában, hogyan lehetne a Marsba repülni.

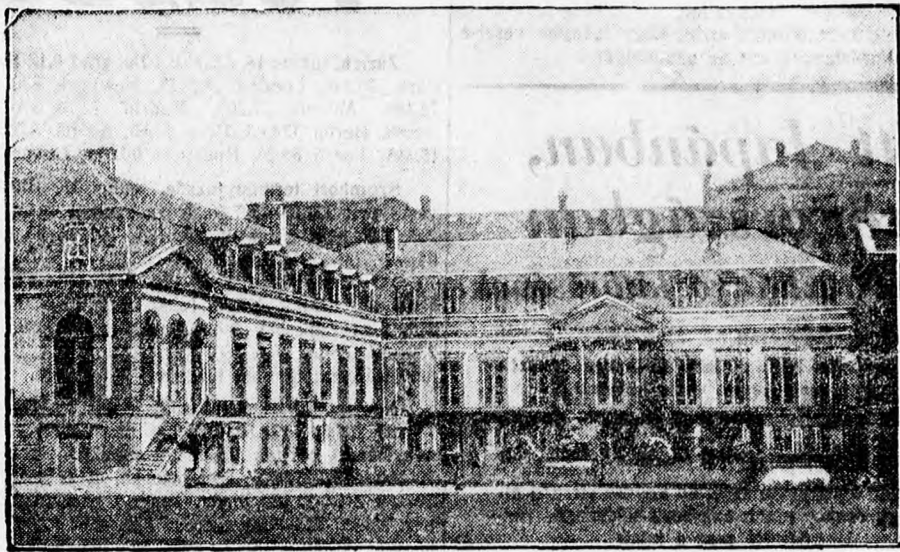
A tudományos munkák nagy részét németek írták, ami nagyon feltűnő, de egyben jellemző is a német szellemre, amely állandóan kutat és a rakétaautó és rakétaröppentyű kísérletei után intenzíven foglalkozik az asztrális közlekedés problémájával. J. H. Rosny a lég-

A nemzetközi jótételi bank még az idén megkezdí működését

A bank felállításával megbízott szakértők június 25-én ülnek össze tanácskozásra

Párisból jelentik: A félhivatalos lapok közlése szerint a legközelebbi napokban Párisban megkezdik a nemzetközi jótételi bank szervezését, amelynek fel-

A francia és belga kormány legszívesebben Brüsszelben látná a bankot, a németek Amsterdamot, az angolok Londont ajánlják, az amerikai kormány pedig

A brüsszeli Palais Egmont, a jótételi bank számára
kiszemelt palota

állítását a jótételi szakértőkönferencián határozzák el.

A nemzetközi jótételi bank felállításával megbízott szakértők június 25-ikén tanácskozást fognak tartani.

Baselt. Ha a június 25-ikén kezdődő értekezleten a bankra vonatkozólag létrejön a megegyezés, akkor a nemzetközi fizetéseket teljesítő bank már december 1-én megkezdí működését átmenetileg valószínűleg Brüsszelben.

Kommunista szervezeteket leplezett le a zagrebi rendőrség

Az egyik letartóztatott öngyilkosságot kísérelt meg

Zagreből jelentik: a zagrebi rendőrség hétfőn egy nagy kommunista szervezetet leplezett le Zagrebban. A rendőrség számos házkutatást tartott ismert zagrebi emberekknél, akikről kitűnt, hogy összeköttetésben vannak a szovjettel és lakásukon nagymennyiségű kommunista iratokat, könyveket és röpiratokat találtak.

A Pravda jelentése szerint a zagrebi rendőrség eddig hat személyt tartóztatott le, akik között vannak Krlezsa Miroszláv híres zagrebi író és színműíró, Galogazza Szteván zagrebi újságíró, egy zagrebi orvos és dr. Löwi Salamon zagrebi ügyvédjelölt.

A letartóztatottakat kedden délelőtt hallgatta ki a rendőrigazgatóságon dr. Horvát Cvetkó, a politikai ügyosztály vezetője. Dr. Löwi Salamon is elővezették a kihallgatásra. Löwi, amikor a kihallgatást vezető rendőrtiszt szobájába ért, előrántotta zsebkését és a

nyakába szurt. Löwi több szurást akart magán ejteni, de ebben az öt kísérő rendőr megakadályozta. Dr. Horvát Cvetkó nyomban orvosért telefonált és dr. Ivkovic rendőrorvos kötözte be Löwi sebt, amely egyébként nem veszélyes.

A zagrebi rendőrség a legnagyobb erővel folytatja a nyomozást a kommunista szervezet ügyében.

Későbbi zagrebi jelentés szerint a rendőrség kedden délután szabadlábra helyezte Krlezsa Miroszláv író és megszüntette ellene az eljárást. A többi letartóztatottat kedden délután átkísérték az ügyészség fogházába.

Kedden délután egyébként Zagrebba érkezett dr. Atyimovic, a beogradi rendőrség politikai osztályának vezetője. A nyomozás nagy erővel folyik és kedden is több házkutatást tartottak.

Osztójcs Szelimir szuboticaí polgármester Topolán előadást tartott az Agrárbankról

Szuboticaí még nem élénkült meg a részvényjegyzés

A kedvezményezett Agrárbank részvényjegyzései az egész országban folynak. Szuboticaí magánosok közül is meglehetősen jegyeztek részvényeket, de, illetékes helyen nincsenek megelégedve a jegyzések eredményével.

Osztójcs Szelimir polgármester hétfőn délután Mihalzics Sztanoje dr. rendőrfőkapitánnyal Bácsopolára utazott. A főispán ugyanis értekezletet hívott össze Topolán, amelynek az volt a célja, hogy a topolai egyesültekkel és gazdasági körökkel is megismertesse az Agrárbank célját és felhívja őket részvényjegyzésre. Matkovic Dobrica főispán autója azonban Krnjaja határában elakadt a nagy sárban és ezért a főispán nem jelenhetett meg Topolán.

Az értekezletet Tapavica főszolgabíró nyitotta meg és a nagyszámú közönség előtt először Osztójcs Szelimir szuboticaí polgármester, majd Pletkosics András dr. topolai királyi közigazgató tartott nagy beszédet. Osztójcs Szelimir polgármester hangsúlyozta beszédében, hogy mindenkinek, aki teheti, kötelessége jegyezni részvényeket.

Mint Apatinból jelentik, az apatini községi képviselőtestület kedden ülést tartott, amelyen megjelent Rapp Sándor főszolgabíró is. A gyűlésen a községi bíró bejelentette, hogy Apatin község ötszáz ezer dinárt jegyzett az Agrárbank részvényeiből. A főszolgabíró a bejelentés után kérte, hogy ezt az összeget hat-száz ezer dinárra emeljék fel. A községi bíró kijelentette, hogy a községnek nincs módjában többet jegyeznie, mert két árvízet szenvedett el a közelmúltban. Pupp főszolgabíró ezután közölte, hogy Priglevica Sveti Iván 400.000, Sztapár 400.000, Doroszlóvó 250.000, Szonta 500.000 Szilágyi 100.000, Szviljojevo 100.000, Bácski Monostor 300.000 és Bogojevo 35.000 dinárt jegyzett, összesen tehát több mint kétfélmilliónyolcszáz ezer dinárt jegyeztek eddig az apatini járásban.

Mint Szentáról jelentik, Gyogyevics Szlobodán polgármester a gazdasági bizottság ülésén lelkes szavakkal ismertette a kedvezményezett Agrárbank céljait. A polgármester beszéde után elhatározták, hogy Senta város a bankokban elhelyezett betéteiből és az alapít-

ványokból háromszáznyolcvanezer dinárt jegyez. Hétfőn a rendkívüli árszűkítés elhatározta, hogy az árszűkítés vagyonából 350.000 dinárt jegyeznek a privilegiált Agrárbank céljaira. Hétfőn délután az ipari, gazdasági, kereskedelmi érdekeltségek, hitközségek és agrárszövetéségek, továbbá az optányesülétek vezetői tartottak értekezletet, amelyen az elnök Gyogyevics Szlobodán polgármester ismertette az Agrárbank alapításának körülményeit és vázolta annak fontosságát. A polgármester felhívta a megjelent előkelőségeket, hogy fejtssenek ki propagandát abból a célból, hogy a vezetőségük alatt álló intézmények és egyesek is minél nagyobb számban vegyenek részt a részvényjegyzésekben. A polgármester végül felkérte Vuics Szávó földbirtokost, hogy ismertesse az Agrárbank gazdasági fontosságát.

Vuics Szávó előbb a becskerekli konferencia lefolyását ismertette, majd a Vajdaság szempontjából vázolta az Agrárbank fontosságát.

— Ma — mondotta — az ipar és kereskedelem súlyos gondokkal küzd, amit közvetve a mezőgazdaság vélságos helyzete idézett elő. Nagy terhek nyomják ugyan a Vajdaságot, de éppen a megalakítandó Agrárbank hivatott a Vajdaság tehermentesítésére. Amíg passzív vidékek vannak az országban, a Vajdaság mindig nagyobb terheket lesz kénytelen viselni, hogy az ország szükségleteit fedezhessék. Az új bank felelősségét tekinti a passzív vidékek támogatását oly módon, hogy hifelt nyújtanak a dolgozni akaró lakosságnak. Csak a bank segítségével változhat termőképessé a passzív vidék. Ne csak a köztintézmények, hanem egyesület is, az ország egész lakosága is vegyen részt ebben a hazafias és emellett hasznos hajtó akcióban.

Ezután a polgármester kijelölte az akció bizottságot, melynek vezetői közt helyet foglal Gyogyevics Szlobodán polgármester és Vlahovics Dusan főszolgabíró, Vuics Szávó, Lálics Miladin, dr. Ludaics Milos, dr. Zagorica Iván, Gráf Ármín, dr. Nacsá Lajos, Gere Károly, Vukov Andrija, Drágin Radivoj, Branovacski Lázár, Kohn Áron.

Kedden az agrár zajednica száz ezer, a város hivatalnokai kara száznyolcvanezer dinárt jegyzett. Így a jegyzések már az első napon meghaladják az egymillió dinárt.

A garázs titka

Betöréses lopással vádolnak egy szentai soffírt

A szuboticaí törvényszéken hétfőn tárgyalta Gyogyevics Jován törvényszéki bíró büntetőtanácsa a betöréses lopással vádolt Mészáros Ferenc szentai soffírt bűnyűjét. A vádirat szerint Mészáros 1926 január 2-ikén Szentán betört Elekes Tivadar autógarázstulajdonos garázsába és onnan különböző tárgyakat vitt el. A tárgyaláson a vádat Gajics Bogdán államügyész képviselte, a védelmet pedig dr. Diamant Ernő ügyvéd látta el.

A vádlott a tárgyaláson kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek. Egyáltalában nem tört be a garázsba és nem vitt el onnan semmit, hanem amikor oda az autójával beállt, kért és kapott olajat. Ez volt az egész. Elmondotta ezután a vádlott, hogy Elekes garázsát az ő bátyja Mészáros Mihály bérelte. Egy alkalommal kérte a fivére, hogy miután ő beteg, helyette vezesse az autóbust az állomásra. Megbízásának elege is tett. Éjszakai járatokat végzett és amikor a vasúrról a vendégeket bevitte a városba, éjjel az autóbusszal beálltak a garázsba. Így történt ez a kritikus január 2-ikán is.

Az elnök a vádlott kihallgatása után a sértett Elekes Ferenc szentai kereskedőt hallgatta ki tanuként. Elmondotta, hogy a bezárt autógarázst feltörték. A garázs ajtaja három helyen, alul, felül és a közepén volt bezárva, azonkívül lakat is volt rajta. A lakatot azonban letörték. Kijelentette a tanu, hogy Mészáros Ferenc vádolt Szentán a rendőrség előtt beismerie, hogy betört a garázsba és hogy onnan különböző tárgyakat vitt el.

A következő tanu Molnár József ács volt, aki elmondotta, hogy a jelzett időben mint jegyszerű működött az autóbuzson. Este kilenc órakor mentek ki ő és a vádlott, aki mint soffír a garázs elé vitte az autót. Megállt a kapunál és túlkölt. Várt, hogy a kaput kinyissák, de ez nem történt meg. Erre a soffír le szállt, megrázta a nagykaput, mire az kinyit. Azután a kocsival beálltak a garázsba. Másnap nem mehetett szolgálatba, mert kihallgatás végett bevitték a rendőrségre.

Gajics Bogdán államügyész indítványozta, hogy a tárgyalást napolják el és idézzék meg tanuként a szentai rendőrségnek azt a kapitányát, aki a vádlott kihallgatását eszközölte, valamint azt a rendőrfogalmazót is, aki a kihallgatási jegyzőkönyvet vezette. Dr. Diamant Ernő védő ezt az indítványt ellenezte azzal, hogy ha rendőrségi kihallgatás történt, arról jegyzőkönyvnek kell az iratok közt lenni, ha pedig jegyzőkönyv van akkor hatóságí személyi arra nézve, amiről jegyzőkönyvet vett fel, tanuként kihallgatni nem lehet.

A bíróság helyt adott az ügyész indítványának és a tárgyalást elnapolta. A védő semmisségi okot jelentett be a bíróság határozata miatt.

Az angol kormány megtagadta a beutazási engedélyt Trockijtól

Levélben értesítették a volt népbiztost, hogy fia rendezheti Londonban sajtó alá emlékiratait

Konstantinápolyból jelentik: Trockij vasárnap az angol kormány egyik tagjától levelet kapott, amely Macdonald miniszterelnök válaszáat tartalmazza Trockijnak a beutazási engedélyre vonatkozó kérvényére. A levél közli, hogy

az angol kormány egyelőre nem adhat Trockijnak beutazási engedélyt.

rockij, aki egészen biztosan számított arra, hogy a

Macdonald-kormány meg fogja engedni neki az Angliába való letelepedést, váratlanul érte ez a levél, amely közli azt is, hogy

fia azonban Londonba utazhat, hogy ott atyja emlékiratainak kiadásáról az angol kiadókkal tárgyaljon.

Trockij még nem döntött arról, hogy igénybe veszi-e az angol kormányt ezt az engedélyt.

Földrengés pusztított Japánban, Ujzélországban és Görögországban

Több száz halottja van egy japáni tűzhányó kitörésének

Londonból jelentik: Ujzélországban hétfőn földrengés rázkódtatta meg a talajt és nagy pusztulást okozott. Wellingtonból, Ujzélország fővárosából érkező jelentések eddig nyolc halottról és igen sok sebesültről szólnak.

Wellingtonban a földrengés nyomán földomlás történt, amely betemette a város áramfejlesztő telepét. Az épületben négy munkás tartózkodott és mind a négyen életüket veszítették. Egy patak medrét a földomlás úgy eltorlaszolta, hogy a patak kiáradt és

az áradás elföntötte Southport hányavárost.

Több embernek nyomavesztett. Az összes táviró és telefonvezeték használhatatlanná váltak és az összeköttetést rádió útján tartják fenn. A nagyobb városokban minden ház megrongálódott.

Athéni jelentés szerint

Volo szigetén hétfőn újabb földrengés pusztított, amit heves vihar követett.

Patraszban is nagy vihar tombolt, amely súlyos károkat okozott.

Mint Tokióból jelentik,

Yakuidó északjapán szigeten keddre virradó éjjel egy órákor újabb hatalmas földrengés rázkódtatta meg a talajt

és a földrengés óta a Komagata vulkán kráteréből újra ömlik a forró láva.

A vulkán kitörésének több száz halottja van.

Kedd reggelig szállítás halottat találtak. A környékbeli falvak és városok világítás nélkül vannak és a közlekedés megszakadt.

A csehszlovák miniszterelnök kijelentette a szenátusban, hogy a kémkedő kapitány a német hadügyminisztérium szolgálatában állott

Udrzsál a Falout elleni vizsgálat eredményéről

Prágából jelentik: A szenátus legutóbbi ülésén a napirend előtt Udrzsál miniszterelnök újból foglalkozott a Falout-féle kémkedési esettel és részletesen beszámolt a vizsgálat eddigi eredményeiről. Bejelentette, hogy a képviselőházban elmondott első ideiglenes bejelentések valamennyi adata továbbra is fennáll, vagyis

a kém semmi olyan titkot nem tulajdonított el, amely az állam biztonságát komolyan veszélyeztetné.

A katonai hatóságok és az államrendőrség munkája annyira előrehaladt, hogy a vizsgálóbíró néhány napon belül elkészül munkájával. Falout a nemzetvédelmi minisztérium elnökségének igazgatósági irodájába volt beosztva, eredetileg azonban a vezérkar harmadik osztályának irodájában működött, ahol iktatója volt az egyes katonai parancsnokságokhoz kiküldött parancsoknak, illetve olyan beütő ügyszerzőknek. Ezek az ügyszerzők a fegyverkezésre, a katonai gyakorlatokra és a személyi ügyekre vonatkoztak.

Falout 1924 óta szolgált a vezérkar harmadik osztályában. Viselkedésével soha gyanút nem keltett maga iránt.

Csak az utóbbi időben jutott feljebbvalóinak tudomására, hogy el van adósodva. Erre való tekintettel 1929 április elsején át helyezték a nemzetvédelmi minisztérium elnökségének igazgatósági irodájába. A vizsgálat megállapításai szerint Falout könnyelmű életet élt, jövedelmén felül költséget s adósságait igyekezett eltitkolni feljebbvalói előtt.

A miniszter ezután összegezte a vizsgálat eddigi eredményeit. Falout kapitány 1928 szeptember 29-ikén a vezérkar harmadik ügyosztályától szabadságot kért egy brünni utra.

A kapitány a szabadságlevelet meghamisította s beleírta, hogy bécsi utazásra is engedélyt kapott.

Miután a külföldi utazások alkalmával a tiszteknek az utlevél kiállításához, illetve meghosszabbításához külön katonai hatósági engedélyre van szükségük, Falout ezt nem szerezte be, hanem ilyen nyomtatványt eltulajdonított a minisztériumból s a hamis engedély alapján a prágai rendőrség meghosszabbította egy régebbi utlevelét, mely 1924-ben járt le. Ezzel az utlevéllel Berlinbe utazott s

a birodalmi német hadügyminisztériumnak személyesen följelentette szolgálatait.

Ajánlatát elfogadták és saját bevallása szerint ezer márkát és instrukciókat adtak neki a munkához. Vizsgálatára után valahányszor megfelelő anyagot szerzett, találgára ment Drezdába, ahol az ellopott okiratokat átnyújtotta. Miután saját utlevélével gyanút keltetett volna, a német birodalmi hadügyminisztérium hírszerző oszálva Friedländer névre szóló utlevelét állított ki a számára. Ezzel az utlevéllel tette meg valamennyi németországi útját és pedig néhányszor vonaton, de legtöbbször repülőgépen. A vizsgálat most igyekszik kideríteni, hogy összesen hány utat tett meg. Megállapítást nyert, hogy

Falout a Drezdába szállított anyagot a vezérkar hadműveleti osztályából szerezte.

A tüzetes vizsgálat kiderítette, hogy mindazok az iratok, amelyeket Falout elárult, illetve elfogadása alkalmával el akart árulni, egytől-egyig a hadműveleti osztály levelezéséből kerültek a kezébe, a hadműveleti tervek elaborátumaihoz azonban nem juthatott hozzá.

Kötevénytelenül eléggé értékes szolgálatakat tett megbízóinak, hűnösségét e tekintetben nem lehet csökkenteni, sem pedig az elárult anyag értékét lebecsülni.

Azzal az intézkedéssel, hogy a vezérkar harmadik ügyosztályából a minisztérium elnökségi osztályába helyezték át, munkája nehezebb lett, de nem vált lehetetlenné. Mint a minisztérium irodai leltárának referense minden helyiségre szabadon bejuthatott. Ilyen látogatásai alkalmával tulajdonította el a hadműveleti osztály egyes iratait, kihasználva helyi ismeretét, illetve az olyan pillanatokat, amikor egyes tiszték eltávoztak irodájukból. De ennek dacára

semmiképp nem juthatott hozzá a páncélszekrényekben őrzött hadműveleti tervekhez, még ha meg is szerezte a szekrények kulcsainak másolatát.

A vizsgálat eddigi eredményei a leghatározottabban mutatják, hogy Faloutnak a tényleges katonai szolgálatot teljesítő személyek között nem volt bűntársa. Az ily tartalmú első újsághírek abból keletkeztek, hogy Falout első vallomásaiban azt hangoztatta, hogy futár-szolgálatot teljesített. Később Falout a bizonyítékok terhe alatt visszavonta ezt a vallomását és teljes bizonyossággal megállapítható, hogy katonai bűntársai nincsenek.

Beismerései szerint kémszolgálatáért összesen négyezer márkát kapott, ebben az összegben azonban nincsenek beszámítva uti és egyéb költségei, kiadásai, miket külön megtérítettek neki. Nem igaz tehát, hogy rendes havi fizetést kapott volna Németországtól.

A miniszterelnök végül bejelentette, hogy a vizsgálat a legerélyesebben folyik. A maga részéről bízik a katonai bíróságok igazságos szigorában és minden intézkedést megtesz az irányban, hogy hasonló büneslekmények többé elő ne fordulhassanak.

TÖZSDE

Zürich, június 18. (Zárult.) Beograd 9.12 hétnyolcad, Páris 20.345, London 25.272, Newyork 520, Brüsszel 72.185, Milánó 27.205, Madrid 73.76, Amszterdam 208.80, Berlin 124.03, Bécs 73.05, Szófia 3.755, Prága 15.385, Varsó 58.20, Budapest 90.655, Bukarest 3.09.

Szombori terménytőzsde, június 18. Buza bácskai vasut prt. 202.50—207.50, Rozs bácskai vasut prt. 200—205, Zab bácskai vasut prt. 185—190, Árpa takarmányf 64—65 200—205, tavaszi 67—68 220—225, Baranya 69—70 235—240, Baranya 69—70 235—240, Tengeri morzsolt prt. 222.50—227.50, Liszt Ogg. 300—310, Ög. 300—310, 2-es 280—290, 5-ös 260—270, 6-os 240—250, 7-es 230—240, 8-as 170—180, Korpa finom prt. 235—145 dinár. Irányzat lanyha, forgalom 231 vagon.

Noviszdai terménytőzsde, június 18. Buza bácskai 79—80 207.50—121.50, bácskai tiszavidéki 210—215 dinár, bánáti paritás Vrsac 79—80 210—212.50, szerémi 79—80 210—212.50, Árpa bácskai ü. 12346705CMFW 79—80 210—212.50 dinár, Tengeri bácskai 225—230 dinár, bánáti 225—230, szerémi 225—230, Liszt Ogg. és Ög. bácskai 307.50—315, 2-es 287.50—295, 5-ös 277.50—283, 6-os 272.50—275, 7-es 257.50—265, 8-as 172.50—180 dinár, Korpa bácskai jutazsákokban 135—145, bánáti jutazsákokban 135—145, szerémi jutazsákokban 135—145 dinár. Irányzat csendes, forgalom 65 vagon összesen.

Budapesti gabonátőzsde, június 18. Határidőüzlet: Buza októberre 21.92—22.20, zárlat 22.16—22.17, márciusra 23.88—24.14, zárlat 24.14—24.15, Rozs októberre 17.67—17.95, zárlat 17.82—17.83, márciusra 19.05—19.35, zárlat 19.35—19.36, Tengeri májusra 18.16—18.50, zárlat 18.38—18.39, júliusra 23.80—24.10, zárlat 23.85—23.87, Készárúpiac: buza 20.95—22.70, rozs 16.40—16.60, takarmányárpa 20.50—22, sörárpa 23.50—24.75, tengeri 24.35—25.75, zab 18.25—19.50, korpa 13—13.25.

Bécsi sertésvásár, június 18. (Josef Saborsky & Söhne, Wien, St. Marx jelentése.) Felhajtás: zsír-sertés 1634, hussertés 9108, ebből jugoszláviai eredetű 1167, Árak: prima urasági fajsertés: S. 2.40—2.45, kivételesen 2.50, szedett sertés 2.25—2.45, öreg sertés 2.20—2.30, hussertés 2.20—2.70, Irányzat prima zsír-sertésnél 5 garással drágább, egyébként változatlan.

Chicago terménytőzsde, június 18. Középfolyamok (zárójelben az előző napi zárlat): Buza július (105 háromnegyed) 105 háromnyolcad, szeptember (110 egynyelcad) 109 hétnyelcad, december (115 egynyelcad) 114 ötnyelcad, Tengeri július (91) 90 egynyelcad, szeptember (90 hétnyelcad) 90 egynyelcad, december (85 hétnyelcad) 85 háromnyolcad, Zab július (43 hétnyelcad), szeptember (42 háromnegyed) 42 háromnegyed, december (45) 44 háromnegyed, Rozs július (84 háromnegyed) 81 háromnyolcad, szeptember (85 egynyelcad) 84 hétnyelcad, december (89 ötnyelcad).

Winnepi terménytőzsde, június 18. Középfolyamok: Buza július (114 ötnyelcad) 104 hétnyelcad, október (113 és fél) 109 ötnyelcad, december (112 és fél) 114 egynyelcad.

Liverpooli terménytőzsde, június 18. (Zárlat.) Buza július (7 sh 11 háromnyolcad d) 7 sh 9 és fél d, október (8 sh 2 háromnegyed d) 8 sh 1 egynyelcad d, december (8 sh 4 háromnegyed d) 8 sh 3 egynyelcad d.

Vizállás

A noviszdai hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Bezdán 427 (+9), Apatin 508 (+11), Bogojevo 481 (+9), Vukovar 386 (+6), Palánka 378 (+7), Noviszd 373 (+7), Zemun 318 (—0), Pancsevo 305 (+7), Szmederevo 376 (—3), Orsava 320 (—2), Dráva: Maribor 150 (—25), Bakanj 28 (—18), Osziček 266 (+2), Száva: Zagreb 99 (—2), Sisak 10 (—6), Jasenovac 162 (—10), Bród 193 (—11), Mitrovica 267 (—7), Sabac 115 (—10), Beograd 258 (—2), Tisza: Senta 271 (+15), Becej 234 (+7), Titel 372 (+).

A BÁCSMEGYEI NAPLORA

bírmelyik naptól kezdve lehet előfizetni s az előfizető részéről a kénvkedvezményekben

Bethlen meg akarja nyerni az angol kormány jóindulatát

A magyar miniszterelnök nyilatkozata külföldi tárgyalásairól és a kisantant demarsáról

Budapestről jelentik: Gróf Bethlen István miniszterelnök, aki hosszabb időt töltött külföldön, kedd délután Budapestre érkezett és a miniszterelnökségen fogadta a magyar sajtó képviselőit, akik előtt részletesen nyilatkozott külföldi útjáról. Bethlen elmondotta, hogy madridi útjának a célja az volt, hogy a Népszövetségnek érdeklődjék a kisebbségi kérdés iránt és a magyar memorandum alapján igyekezzenek javítani a ma alkalmazásban lévő kisebbségi eljárásról. A madridi tárgyalások eredménye szerinte az, hogy nagyon kis lépések történtek előre.

a helyzet egyelőre tehát csak csekély mértékben javult, a nagy elvi kérdéseket nem tárgyalták le

ezek az elvi kérdések a jövőben még sokat fogják a Népszövetséget foglalkoztatni.

Nyilatkozott Bethlen a spanyol-magyar döntőbíró-sági szerződés jelentőségéről, majd hangsúlyozta, hogy szükségét érezte annak, hogy érintkezést keressen Franciaország vezető államférfiaival és rámutasson arra, hogy

Magyarország és Franciaország között direkt és közvetlen ellentétek nincsenek.

Ezeket a lépéseket a francia politikusok barátságosan és szívesen fogadták és ezzel hozzájárult ahhoz, hogy a két ország között a viszony a jövőben még barátságosabbá fejlődjön, különösen kulturális és gazdasági

téren. Kijelentette ezután Bethlen, hogy Magyarország viszonya a kisantanttal még mindig volt kielégítő a multban és nehézségeket okoz a jelenben, ezen a téren tehát körültekintő és óvatos politikát kell folytatni Magyarországnak.

Foglalkozott ezután a magyar miniszterelnök az új angol politikai helyzettel és kijelentette, hogy teljes mértékben helyesli, hogy Magyarország az új angol kormányval megértő és barátságosan igyekezzen megnyerni rokonszenvét és jóindulatát.

Kijelentette Bethlen, hogy Macdonaldot személyesen ismeri és azt hiszi, hogy a személyi kapcsolatok felújítása nem fog nagyobb nehézségekbe ütközni.

Végül nyilatkozott Bethlen a kisantant legutóbbi demarsáról és kijelentette, nem tudja, hogy a hősök emlékkünnepén elmondott beszédének melyik passzusa az, amely a tiltakozásra okot adott. Hangsúlyozta, hogy beszédének egyetlen betűje sincs, amit rég el nem mondott volna és

beszédének egyetlen passzusa sincs, amely egyetlen állam ellen is irányulna.

Bethlen hazaérkezéseinek híre csütörtök délelőttre összehívták a képviselőház külügyi bizottságát, hogy alkalmat adjanak a miniszterelnöknek, hogy külföldi tárgyalásairól itt tájékoztassa a törvényhozást.

A bíróság elrendelte Sztojácóv Mladen és Prokin Szvetozár megesketését és mialatt a két janu az esküt

A kilencvenhároméves mérgekverőnő

letette Baba Anujka állandóan közbekiáltott:

— Hogy lehet ezeket a szerencsétlen embereket megesketni, hiszen ugys a pokolba jutnak.

A bíróság ezután dr. Vurdelja Bránko és dr. Szimics Bránko orvoszakértőket hallgatta ki, akik a két áldozat holttestét exhumálták. Az orvoszakértők elmondták, hogy Momirov holttestének megmaradt részében a vegyvizsgálat három tizedgram arzént talált és szerintük ez a mennyiség elegendő bizonyíték arra, hogy mérgezés történt. A másik áldozat holttestének megmaradt részében csak három milligram arzént találtak, ez nem elegendő bizonyíték, de miután a holttestből csak nagyon kis részt találtak már a koporsóban, nem lehetetlen, hogy Ludaski Lázár is mérgezés áldozata lett.

Az orvoszakértők kihallgatása után az elnök a tárgyalást berekesztette és folytatását szerda délutánra tűzte ki.

Bulgária Jugoszláviára hárítja a felelősséget a határincidensekért

A bolgár hivatalos távirati ügynökség legutóbbi közlése nagy feltűnést keltett Beogradban

Beogradból jelentik: A bolgár hivatalos távirati ügynökség kedden hosszabb közlést adott ki, amelyben Jugoszláviára hárítja a felelősséget a legutóbbi határincidensekért. Hivatkozik a közlés arra, hogy Jugoszlávia nem hajtotta végre a piroti egyezményeket.

A bolgár álláspont Beogradban nagy feltűnést keltett, annál is inkább, mert a helyzetet illetékes helyen egészen másként értelmezik. Ugy vélik, hogy a piroti

egyezmény szelleméből folyik, hogy Bulgáriának a konvenció végrehajtása előtt biztonsági intézkedéseket kell végrehajtania, amelyek elsősorban a határvidékeken foganatosítandók abból a célból, hogy minden határincidens csírájában elfojtsanak, továbbá, hogy a gyanús elemeket a határvidékről eltávolítsák.

Beogradi vélemények szerint miután Bulgária a piroti egyezmény előfeltételeinek nem tett eleget, nem is lehet hozzálátni a konvenciók végrehajtásához.

Terhelő tanuvallomások a bánáti mérgekverőnő ellen

Baba Anujka egy-két évi fogházat jósol magának

Pancevóvól jelentik: Baba Anujkának, a kilencvenhárom éves bánáti mérgekverőnőnek és társainak büntü-gyében kedden folytatták a főtárgyalást. A második tárgyalási napon is szüfölség megtelt hallgatósággal a törvényszék tárgyalóterme.

A vádlottakat néhány perccel kilenc óra előtt vezették elő. Baba Anujka láthatólag jó hangulatban volt, sokszor hangosan nevetett és amikor védője, dr. Petrovics belépett a terembe, az öregasszony így kiáltott fel:

— Itt van az én Istenem.

Pár pillanattal később a mellette ülő börtönörre mutatva, ezt mondta:

— Elég baja van szegénynek velem, de mit csináljunk.

A tárgyalás megkezdése előtt néhány újságíró lépett a vádlott asszonyhoz és egyikük megkérdezte Baba Anujkát:

— Mikor mégy haza, anyó?

Baba Anujka hirtelen elkomolyodott és így válaszolt:

— Nem hiszem, hogy hamarosan hazakerülök. Tudom, hogy nem mentenek fel, egy-két évet biztosan fogok kapni és akkor kérem fogom, hogy a büntetést Pozsarévácán tölthessem ki. Ott lakik a nagynéném.

Pár perccel kilenc óra után bevonult a bíróság és megkezdődött a tárgyalás. Elsőnek dr. Vukovics Mihály államügyész emelkedett szólásra és bejelentette, hogy Baba Anujka ellen kiterjeszti a vádat, mert a vádlott öregasszony csalás büntetést is elkövette. Ugyanis Momirova Sztjánának megígérte, hogy kigyógyítja egyik rokonát, ha háromezer dinárt ad neki.

Az elnök szembesítette Baba Anujkát Momirova Sztjánával. Sztján a szemébe mondta az öregasszonynak, hogy 2300 dinárt adott neki egy kis doboz zsírért, amelyről Baba Anujka azt állította, hogy gyógyító

ereje van.

— Ezenkívül azt is megígérted nekem — folytatta Momirova Sztján a Baba Anujka felé fordulva — hogy olyan orvosságot is adsz, amely kigyógyítja férjemet az iszákosság szenvedélyéből.

Baba Anujka növekvő izgalommal hallgatta végig a vallomást, gyakran felugrott helyéről, szitkozódott és mindvégig tagadott. Ezután Momirov Sztjánával és Mlankov Ljubinkával szembesítették Baba Anujkát, aki a szembesítések után is megmaradt tagadásával mellett.

A vádkiterjesztés anyagának letárgyalása után folytatták a tanukihallgatásokat. Elsőnek Momirov Tó-sót, Momirov Sztjánát vádlott unokabácsát hallgatták ki, aki Momirov Nikola halálának körülményeiről tett vallomást. Raskov Anna, a következő tanu kijelentette, hogy nem kíván vallomást tenni, mert rokonságban áll a vádlottak egyikével, míg a harmadik tanu, Sztojácóv Dániel ilandzai földműves lényegtelen vallomást tett.

Sztojácóv Mladen és Prokin Szvetozár tanuk súlyosan terhelő vallomást tettek Baba Anujka ellen. Elmondták, hogy amikor híre terjedt Momirov megmérgezésének, együtt felkeresték Baba Anujkát azzal a céllal, hogy meggyógyítsák, vajon valójában lehet-e tőle mérget szerezni. Baba Anujka előbb nem is akart szóba állni velük, de amikor köztük velt, hogy egy gazdag nagybátyjukat akarják elzenni láb alól és a mérgeért hajlandók ötezer dinárt fizetni, a mérgekverő asszony valami port adott át nekik és azt mondta, hogy egy pár nappal később menjenek el ismét hozzá, akkor ad majd egy folyadékot is, amiből biztosan meghal a nagybátyjuk.

Baba Anujka az elnök kérdésére beismerte, hogy a két tanu valóban volt nála, de a vallomás többi részére vonatkozólag kijelentette, hogy az nem felel meg a valós

A megcsalt férj bosszúja

Tizenötévi fegyháza itélték a hitvesgyilkos oszijekai asztalost

Oszijekről jelentik: Május 27-ikén este borzalmas hitvesgyilkosság történt Oszijeken az alsóvárosban. Trebovac Izidor harmincéves asztalos meggyilkolta feleségét, a huszonhatéves László Máriát, aki tőle különváltan élt.

Trebovac fejjével ezelőtt vette nőül László Máriát, akivel az első hónapokban boldogan élt. A férjnek jólmenő asztalosműhelye és háza volt, de az asszony igen költséges életmódot folytatott, úgyhogy rövid néhány hónap után Trebovac teljesen tönkrement. Eladta házat, gyümölcsösét, végre műhelyét is és Zagrebba ment, hogy munkát keressen. Feleségét otthon hagyta Oszijeken azzal, hogy ha Zagrebban munkát talál, visszajön érte.

Trebovacné férje elutazása után két nappal elköltözött lakásából és az alsóvárosba ment egy kis lakásba, ahol megismerkedett egy Szadi nevű postással. Szerelmi viszony fejlődött ki közöttük és az asszony a postás lakásába költözött. Trebovac nemsokára jó állást kapott Zagrebban és örömmel jött haza, hogy fiatal feleségét is magával vigye, de legnagyobb meglepetésére az asszonyt nem találta lakásában. A régi lakásban azt mondták neki, hogy az asszony alsóvárosba költözött. Trebovac csakhamar ráakadt az asszonyra és kérélni kezdte, hogy térjen vissza hozzá. Az asszony ezt megígérte és azt mondta, hogy jöjjön vissza később, addigra becsomagol. Trebovac később el is ment az asszonyért, de már nem találta ott. Este hét órakor újból elment az asszony lakásába, de az asszony még mindig nem tért vissza. Erre bement a szobába, elbújt az ágy alá s megvárta, míg felesége hazajön. Amikor az asszony hazajött, férje kérdőre vonta. Az asszony kijelentette, hogy nem hajlandó visszatérni, míg igazlmas szövényt támadt közöttük, majd a férj felkapott egy kést és azzal hatszor megszúrta feleségét. Trebovacné nyomban meghalt. A veszekedésre figyelmesek lettek a ház lakói és le akarták fogni Trebovacot, de ez készkött és a korszóra futott, ahol elfogták. A rendőrségre vitték, ahol mindent beismert.

Ebben a büntügyben hozott ítéletet kedden az oszijekai törvényszék. A vádlott igen zavartan viselkedett a tárgyaláson és az elnök legtöbb kérdésére nem akart felelni.

Az ügyész halálos ítéletet kért a hitvesgyilkos férj ellen. A bíróság kedden délután hirdette ki az ítéletet és Trebovac Izidort tizenötévi fegyháza itélte. Az ügyész súlyosbításért, a vádlott és védője enyhítésért feleltek.

OROSZORSZÁG

**Dr. Munk Arthur
emlékiratai**

(Hadifogoly vörös-gárdisták őrizték a cári családot — Néhány perc a koronátlan uralkodó börtöne előtt — Jekaterinburg kiürítése megkezdődött — A sadrinszki vöröskereszt-kórház)

A szuronyos őr föl és alá sétált. Amint szembekerült velem az őt, legnagyobb meglepetésemre Barna Lőrincet ismertem fel benne, akit az állomáson való találkozásunk óta nem láttam.

Melléje léptem:

— Most már én kérdelem magától, hogy megismer-e — kérdeztem nyugalmat erőltetve magamra.

Pillanatnyi gondolkodás után örömmel kiáltott fel a vörös katona:

— Hát hogy ne ismerném fel az orvos elvtársat...

Örült a viszontlátásnak.

Elmondta, hogy most először van itt őrségen, eddig oroszok őrizték a cárt, de az Ochraha emberei, hogy a fehérek előnyomulnak, nem bíznak meg az orosz karaulokban, leváltották őket és hadifogolyból lett vöröskatonákkal őrzetik a cári családot. Jurowszky-nak hívják a komiszárt, akire a központból a cári család őrizetét bízták. Jurowszky attól tart, hogy a civilkósság rajtaütéssel akarja kiszabadítani cárt börtönéből, azért most már napok óta ki se mozdult az Ipatjev házból.

— Nehéz kenyér ez, debizisten, — nyögte keservesen Barna Lőrinc.

Nagyot sóhajtott. Az volt az érzésem, hogy haza gondolt a családjára a vörös gárdista. Szemeit félig lehunyta és fáradtan folytatta:

— Mára megszorodtak. Reggel kilenc órakor érkezett meg a cárevics is, meg a három lánytestvére. Csak egy matróz jött velük, a tizen-negy esztendőes cárevics régi játszótársa, valami Nanogrij nevű. A személyzet többi tagját Tobolszban fogták a tovariszk és lakat alatt tartják őket továbbra is. A cárevics beteg. Állandóan vérzik az orra. Olyan sárga már mint a viasz. A lányok is nagyon soványak, sápadtak.

Amikor észrevette, hogy mélyen elgondolkozom és révedezve nézek a nyitott kapun keresztül a tágas, kikövezett udvarra, élénken mondta:

— Akarja megnézni őket? Ha tetszik bevezetem. Szólok Jurowszky elvtársnak, jóba vad őket továbbra is. A cárevics beteg. Állandóan vérzik az orra. Olyan sárga már mint a viasz. gyok vele. Megmondom, hogy orvos és, hogy földim...

Élénken tiltakoztam:

— Nem... ne... ne... szóljon...

— No gyűjön már... Majd beviszem. Ne féljen...

Zavartan feleltem:

— Nem félek... dehogyan félek... Csak nincs semmi keresni valóm benn... Azt a hölgyet várom, aki az imént bement. Jó ismerősöm... Nem tudom mi van vele.

Ebben a pillanatban egy szakállas öreg ember jött ki a házból az udvarra.

Megismertem azonnal: a cár volt.

Színrehagyott, gyűrött zöld ingblúz volt rajta, derékban széles sárga bőrvörz tartotta össze bő, ráncokba szedett rubaskáját, sötétkék, bő csizmanadrágot, rövidszáru, homályos csizmákat viselt.

Fedetlen fővel állott vagy tíz lépésre tőlem. Ritkás, borzas haja teljesen ősz volt. Torzonborz, tömött bajusza a száját teljesen eltakarta. Szakála hosszú volt és gondozatlan. Világos kék szemei végtelen szomorúságot árultak el.

Életemben először láttam eleven uralkodót, az se uralkodott már: saját népének foglya volt. Félelem vett rajtam erőt, magam se tudom miért. Nyugalmat érzszakoltam magamra.

A cár néhány lépést tett előre és aztán megállt és merően nézett rám panaszos, tágranyilt szemével, rám az elegánsan öltözött uriemberre. Kérdőleg tekintett rám, mint aki vár valamit...

Éreztem, amint a vér leszaladt a fejemről a végtagjaimba, hogy azután megint visszazökve kigyútsa arcomat.

A lábaimba reszketés állott...

A cár kissé megemelte a fejét, alig észrevehetően és pár pillanatra ujból rám meredt tekintetével. Megértettem a pillantását: valami jelt, valami biztató jelt várt reményteljesen.

Mindez pár pillantig tartott...

A vörösgárdista észrevette szörnyű zavaromat és hangosan ezt mondta nekem magyarul: — Ne féljen tőle... nem harap... Nem tud ő már senkinek se ártani...

Elfordítottam a fejemet... Nem bírtam tovább ezt a szomorú tekintetet...

Valamit odaszóltam az őrnék. Inkább csak az ajkaimat mozgattam, de hang nem jött ki a számon... Aztán lopva visszapillantottam a koronátlan uralkodóra, a szent cárra, akiért a háboru alatt is milliók imádkoztak.

A fogoly cár teste idegesen rándult meg, a kezével önkénytelen mozdulatot tett és besietett a házból.

Ez volt minden...

Pár pillanat múlva a grófnő fekete ruhás alakja tűnt fel az udvarban. Kísirt szemekkel közeledett a kapu felé, nyomában volt egy tömzsi, tagbaszakadt fekete bőrű, borotvátlan katona.

Barna Lőrinc száján kiszaladt a neve:

— A Jurowszky...

A grófnő zokogva ismételte ezt az egy szót:

— Dreadful... dreadful... — és felém sietett...

Könnyek között panasolta el angol nyelven, hogy itt tartották, nem engedik haza, megfosztották őt is szabadságától... Jelentsem otthon a történetek...

Pár szót akartam szólni érdekében, de Barna Lőrinc keményen megfogta a karomat és ránszólt:

— Menjen haza, orvos elvtárs... Menjen... Szédültem, mint a részeg ember támolyogtam vissza a kocsiig. Alig tudtam szóhoz jutni. Az egész uton egyre csak ezt haitogattam: — Szörnyűség... mégis csak szörnyűség...

KILENCEDIK FEJEZET

Este tíz óra felé járt az idő; amikor Norlin, titkárijával magához kéretett.

Nála volt Krebsz ur is, a dán megbízott. Iróasztal mellett ültek, előttük az asztalon rengeteg irathalmaz, akta, levél, térkép és tervrajz fekiúdt. Nagyban tanácskoztak. A fejük alig látszott ki a sűrű szivar-füst felhőkből.

Norlin nagyot szíppantott vastag szivarjából és elémoltta a szivaros dobozt.

— Fontos ügyben kérttem, — mondotta lassan, megfontoltan. — Ne haragudjon, hogy ilyen késő este moleztálom, de az ügy sürgős, nem szenvedhet halasztást...

Hellyel kínált meg, azután nem kis meglepetésemre arról számolt be, hogy a bolsevik hatóságok máris megkezdtek Jekaterinburg kiürítését. Az evakuációt a hadifoglyokon kezdik: utjukban van nekik a rengeteg hadifogoly. A svéd vöröskereszt hadifogoly kórházaira is előreláthatólag rövid időn belül szükségünk lesz, mert már előre kell gondoskodniok a vörös gárdista sebesülteknek elhelyezéséről.

Az orosz hatóságok a Jekaterinburg közelében fekvő Sadrinszket és Kresztit jelölték ki, mint az új fogolykórház és gyűjtőtábor elhelyezésére legalkalmasabb helyeket.

Norlin megbízott, hogy már holnap, korán reggel utazzam el Sadrinszka és készítem elő az átköltözést. Egyben megkért, hogy vizsgáljam felül a kórházak és a vöröskereszt megbízottak eddigi működését is.

Az utra autót fog rendelkezésemre bocsájtani és a szükséges igazolványokkal is ellát.

Walternek még az este átadtam egy Elzának irt levelet, amelyben megírtam, hogy hirtelen el kellett utaznom, de visszatérésem után az első utam hozzá fog vezetni. A levélben részletesen leírtam az utazásom célját, Norlinnal való tárgyalásomat és mégis, mire a végére értem, azon vettem észre magamat, hogy az értesítésből egy német nyelven írott — szerelmes levél lett.

Másnap már kora reggel röpült velem a nagy sárga autó a harmattól nedves, széles, füves országutakon. Az uton álmos muzsikokkal és lomha léptekkel cirkáló vörös katonákkal találkoztunk, akik tiszteletteljesen köszöntöttek bizonyára abban a hitben, hogy az autóban valami fene-nagy hatalmu népbiztos utazik.

Egy óráig tartó autózás után az Iszet folyó hatalmas hídján keresztül megérkeztünk Sadrinszk városába.

Kellemes kis városkának találtam a folyó partján épült Sadrinszket. A Tisza-parti Szentára emlékeztetett sokban a város. Még a folyó is ugyanaz volt, mint a Tisza: sebes, sárga és kanyargós.

Szabályos, hosszú egyenes uccáiban csinos házak sorakoztak egymás mellett, a város végén hatalmas Népkert terült el. Mindössze az a néhány emeletes, villaszerű, gerendákból összeállított ház jutatta eszembe, hogy Szibéria határán vagyunk.

A város főuccája a kora reggeli órában még kihalt volt.

Az első jólöltözött orosz megcsólitottam az uccán. Megkérdeztem: merre van a hadifogoly kórház. Az orosz magyarul kezdte az uccákat névszerint, de sehogyse tudtuk egymást megérteni.

— Bizonyára tatár ez az ember, mondta a birodalmi német sofföröm.

Azután az oroszhoz fordult:

— Sprechen Sie deutsch? — kérdezte tőle.

— Etwas.

Ezt az »etwas«-t »a«-val mondta. Ez a diagnózis csalhatatlan:

— Magyar? — kérdeztem hirtelen.

— Persze, hogy magyar vagyok — felelt az »orosz«... És örömeiben majd kiugrott a bőrből.

Bemutatkozott. Pesti vegyész-mérnök, tizenhatbeli »Bruszilov fogoly«. Már évek óta él Sadrinszokban civilinternál papirokkal, szappangyára van, dugszagad ember.

Beült az autóba, elragadtatással hallgatta a legújabb, több mint egy éves hazai híreket. Végtelenül hálás volt, amikor megígértem neki, hogy rövid időn belül kap néhány otthoni újságot is.

Mindjárt meghívott magához reggelire.

Háromszobás lakása volt egy gazdag idősebb özvegnél, úgy élt, hogy szinte otthon se élhetett volna jobban.

Nyolc óra volt már amikor a vöröskereszt kórházba jutottam.

A kórházban már mindenki értesülve volt megérkezésemről: nagyban vártak. Az öreg hadifoglyok lázas kombinációkat hoztak forgalomba látogatásommal kapcsolatban.

A kis ötvenágyas, csinos kórházban egy öreg, szakállas, kopasz medikus, Timkó György fogadott.

A kórházban a legkülönbözőbb nemzetiségű betegek fekültek egymás mellett a legjobban egyetértésben. Szegény betegek azt hitték, hogy már egyenesen értük jöttem, utazunk is haza, egyesek szerint a befűtött invalidus vonat a sadrinszki állomáson várja a hadifoglyokat...

Timkó sorra mutatta be kórházának nagyobbbrést skorbutos és tüdőbajos betegeit. Utolsónak egy ritka beteget tartogatott — meglepetésül.

Nagy előadást tartott, hogy van egy germán betege, akinél egy egészen új, eddig alig észlelt betegséget fedezett fel: izomsérvet.

A szanitéz altiszt elővezette a beteget, egy hatalmas, szélesvállú birodalmi németet.

Timkó nagy alaposággal, részletesen magyarázta, hogy a német katona a nagy emeléstől izomsérvet kapott a jobb lapocka táján. Utána nézett az irodalomban, de ilyen esetet nem talált még leírva sehol. A sérv, amely a musculus tranzezius és a latissimus dorsi határolta háromszögéből indul ki, visszatehető. Már sérvkötőt is csináltatott, amit a beteg már hetek óta hord. Timkó nagyon büszke volt a fölfedezésére... Megmutatta: most éppen kidudorodik a sérv...

Furcsállottam az esetet. Megvizsgáltam a beteget. A germán büszkén tartotta a hátát. Bizonyára arra gondolt, hogy ő most az orvosi irodalom hőse lett, és rövidesen haza fog kerülni, mint első osztályú rokkant.

A vizsgálat után kést kértem és Timkó legnagyobb csodálkozására felnyitottam a »sérvet«: rengeteg genny ürült az »izomsérvből«. A beteg azonnal megkönnyebbült.

Szegény Timkó majd elsüllyedt szegyenében. Amikor észrevettem rettenetes zavarát, magam is megsajnáltam az őt medikust. Megvizsgáltam, hogy ne izgassa magát, hiszen híres orvostanárak is tévednek, nem is olyan ritkán.

Timkó a kudarc után több beteget nem demonstrált...

Mire készen lettünk a betegek átvizsgálásával, megérkezett a svéd vöröskereszt sadrinszki képviselője, Rotter ur. Ő volt egy személyben a nagy számban élő civilinternáltak vezére is, a civil-komité elnöke.

Rotter ur száraz, magas, szikár ötven éven felüli porosz volt. Békében Moszkvában élt, jó módú kereskedő volt, de tizennégyben internáltak és azóta Sadrinszokban tartózkodott.

Ebédre Rotter urhoz voltam hivatalos. Kreszti hadifogoly kórházának és táborának látogatását délutánra halasztottuk.

Javában ebédeltünk, amikor valóságos be-
rontott Rotter ur lakására a cseljabszki dán delegátus, az ottani hadifoglyok képviselője, Myster Aalborg.

(Folytatása következik)

CIRKUSZ

Olajozzák a palicsi országutat

A pesszimista palicsi lelkék
Most azon sopánkodnak sorra,
Nem jó lesz ilyen melegben
Olajat önteni a porra.

Hangverseny-hir

A formás, kis, helyi énekesnő
S mert formás, rajognak érte
Tegnap átusztta Pallcut.
Csónakon doktor Gelb kísérte.

Jók voltak — szól a kritika —
A nő hangja tiszta, vékony,
A kíséret elegáns és csinos,
Ér tulontul simulékony...

Közmondás

A sánta kutyát s a hazug embert
Ó, könnyű volt elérni, de most
Változott a kor s könnyebb utolérni
Gyalog a palicsi villamost.

Kérdés

Porból lettünk, porrá leszünk.
Fájó, mit a próféta jósol,
De még fájóbb ennél a kérdés:
És mi lesz a palicsi porból?

A Sárga Madár

Félve írma a Sárga Madárról
Ezt a zökverset, habár
Most már elmondhatjuk róla:
Ez a sárga egy jó madár.

Potyautas

A villanyon elcsiptek egy urat
Jegye nem volt. »Hurrá, hoppia!
Mondta böszön az ellenőr
És Radonovácnál ledobta.

Az ifju ajkán szállt a séhaj:
»Potyáznál Amerikában fősett
Itt lerugják érte az embert,
A Schreiberből meg nemzeti hős lett.»

(sz. e.)

Döntő fordulat előtt
a szentai párbér-kérdés

Dr. Nacsa Lajos plébános felkutatott egy 1887-ből származó közgyűlési jegyzőkönyvet, amely szerint a város egyszerűságon kötelezte magát a párbérváltás fizetésére

Szentáról jelentik: Gözön István, az 1928-ban elhunyt szentai prépostplébános állását még mindig nem töltötték be és — mint értesülünk — Budanovich Lajos püspök a kérdést mindaddig nem rendezi, míg a párbérváltás ügyet a város végleges formában el nem intézi. Szentai város legutóbbi jogügyi bizottsági ülésén — mint közöltük — dr. Ludács Milos főügyész indítványára kimondták, hogy a város csak segítségben részesülhet az egyházak és nem köteles a párbérváltást magára vállalni.

Dr. Nacsa Lajos, a belvárosi plébánia vezetője, többleti táradtságos munkával végigkutatta a város archívumát és hétfőn ráakadt az eredeti párbérváltásról. Az első, poros aktá az 1887. év december 21-ikén tartott közgyűlés jegyzőkönyve. A jegyzőkönyv vonatkozó része, amely peröntő fontosságú lehet a párbérváltás rendezése ügyében, eredeti fogalmazásában így hangzik:

»Többen szólásra feljegyezve nem lévén, elnök a további vitakozást kizártnak jelentvén ki, felállítás által szavazásra teszi fel a kérdés eldöntését azzal, hogy előbb azok, akik a bizottság javaslatát, azután azok, akik Kozics-Matkovich indítványát fogadják el, álljanak fel, mi megtörténvén, nagy többséggel a bizottság javaslata fogadtatott el, melyhez képest határozatot.

»Határozat: Szentai város római kath. plébánosának javadalmazásához tartozó párbér megváltása fejében, az elhunyt plébános Ft. Benedek Elek ural az egyházi és közigazgatási fenhatóság jóváhagyásával 1888. apr. hó 21-én kötött, de csak is saját személyére nézve, tehát bekövetkezett haláláig érvényben állott egyezkedési szerződés szerint megállapítva volt évi 5000 forint pengő pénzbeli: 5250 forint osztrák értékű összeg, továbbra is meghagyatik és a város községe mint erkölcsi testület által fizetetik. Ezen párbérváltás kérdése már nem a plébános személyéhez költetik, hanem egyszerűságon eldöntvén jelen feltételek mellett az egyházi hatósággal kötendő új és örökös szerződés által biztosítatik, mely szerző-

dés egy az egyházi, valamint a közigazgatási fenhatóságok jóváhagyása alá bocsátandó lézen a célból, hogy fenhatóságilag megerősítvén egyik részről se legyen megváltoztatható.»

Az eredeti szerződést dr. Nacsa lefordította államnyelvre, hitelesítette és a párbérváltás ügyében eddig hozott határozatokkal együtt felettes egyházi hatóságához terjesztette.

Lángokban áll egy berlini vegyészeti gyár

A tűz elzárta a gyárban dolgozó munkások menekülésének útját és sokan a lángok martalékaul estek

Berlinből jelentik: A Moabit városrészben, amely a főváros északnyugati negyedében terül el, borzalmas tűzvész pusztít. Kedden délután kigyulladt a Laboschütz-éle vegyészeti gyár és a lángok pillanatok alatt az egész épületet elborították.

A tűzvész rohamosan terjedt, tekintettel arra, hogy a hatalmas épületben rendkívül sok gyúlékony anyag volt felhalmozva. Tíz perccel az első lángnyelvek fellobbanása után az egész gyártelep egy lángtenger volt. A munkások nagy része nem tudott menekülni és így a tűzvésznek valószínűleg igen sok áldozata van. Amikor a tűzoltók a szomszédos házak tetéjére másztak fel, hogy onnan próbálják lokalizálni a tüzet, az egyik emeleti ablak felől borzalmas seregélykialtások hal-

latszóttak. Hamarosan kiderült, hogy az épületnek ebben a részében huszonöt munkás-lány tartózkodott, akik már sehogysem tudtak menekülni, mert a lángok elzárta előttük a menekülés útját. A tűzoltók sietve két ugróponyvát feszítettek ki, de a szerencsétlenek sokáig nem kísérlethették meg az ugrást, mert a nagy füstben semmit sem láttak. Tíz munkás-lánynak sikerült egy vészkiáraton lemenekülni a gyárudvarra, néhány munkás-lánynak pedig az ugrás is sikerült. Ezek elmondták, hogy az épületnek ebben a részében még harminc munkás tartózkodik, akiket a tűzhalál fenyeget.

A tűzoltóság megfeszített erővel dolgozik, de lapzártáig a tüzet még nem sikerült lokalizálni.

Izgalmak az ártatlanul halálraitélt
Jakubovszki ügye körül

Kegyelmet kér a halálraitélt Nogens Agoston

Berlinből jelentik: A német sajtót és a közvéleményt rég nem foglalkoztatta úgy annyira, mint a neustréltzi törvényszék által a Jakubovszki-ügyben hétfőn hozott ítélet. Bár a törvényszék az ítélet indokolásában megállapítja, hogy az első tárgyaláson ha-

ta történt.

A hétfői tárgyalás befejezése után a neustréltzi törvényszék előtt összegyűlt tömeg fenyegető magatartást tanúsított a Nogens fivérekkel szemben, akiknek hamis vallomása alapján ítélték annak idején halálra

A Jakubowski-tárgyalás ítélethirdetése

Az első sorban balról: a halálraitélt Nogens Agoston, a jobbszélén
Nogens Frigyes és középpütt nővérük

lálraitélt Jakubovszki ártatlansága mellett a pör újrafelvételi tárgyalásán nem merült fel döntő bizonyíték, jogszkörökben mégis beigazoltnak látnak, hogy az orosz emigráns annakidején ártatlanul ítélték halálra és végezték ki. A sajtó egyöntetűen megállapítja, hogy ez volt a legnagyobb justizmord, ami évtizedek

Jakubovszkit. A kisgyermek meggyilkolása miatt hétfőn halálra ítélt Nogens Agoston mindvégig kitarított amellett, hogy ártatlan, azonban fivére, Nogens Frigyes ellene vallott. A halálraitélt Nogens Agoston kegyelmet kért és az ügy többi elítélte is felebezett az ítélet ellen.

Meghalt a noviszadi orosz kolónia elnöke

Nagy pompával temetik el Csarnojarov orosz tábornokot, aki Ófelsége orosz nevelője volt

Noviszadról jelentik: Kedden reggel Noviszadon hatvanöt éves korában hirtelen meghalt Csarnojarov Petar orosz tábornok, a noviszadi orosz kolónia elnöke.

Csarnojarov tábornok a cári Oroszországban nagy szerepet játszott és a háború utolsó éveiben egy ideig az orosz hadsereg mozgósítási főnöke is volt. Még mint fiatal tiszt a petrogradi »Pazseski corpus« (katonai akadémia) tanára volt. Ennek a »Pazseski corpusnak« Ófelsége Alekszandar király is növendéke volt és Csarnojarov Petar orosz tábornok volt Ófelsége nevelésével megbízva.

Csarnojarov tábornoki kinevezéséig tanára volt a petrogradi katonai akadémia, majd a cári hadseregben fontos állásokat töltött be. A háború alatt

Saratov tartomány főkormányzója lett és ebben a minőségében igen eredményesen működött a szerb és általában a szláv hadifoglyok érdekében. A szláv hadifoglyok nagyrészt személyesen ismerte, több ízben felkereste őket és mindig meleg érdeklődéssel viseltetett sorsuk iránt.

A bolsevik uralom elől Csarnojarov is menekülni volt kénytelen Oroszországból. Jugoszláviába jött, ahol Noviszadon telepedett meg. A taghaszakadt és magas kora ellenére is délece tábornokot az orosz kolónia elnökévé választotta meg. Szoros barátság fűzte számos noviszadi társadalmi előkelőséghez, így Hucel püspököz és dr. Hadasi Koszta ügyvédhez is.

Amikor 1922-ben Ófelsége Alekszandar király, bukaresti eljegyzéséről visszatérve Noviszadon átita-

zott, a vasútállomáson Ófelségét nagyszámu lefeszített tömeg üdvözölte. Ófelsége kocsi ablakából köszöntö meg a szeretet megnyilatkozását és amikor megpillantotta a tömegben Csarnojarov Petar tábornokot, lezárt a vasuti kocsi és feléje sietett, átölelte volt novelőjét, akivel hosszasan elbeszélgetett. A király rendeletére Csarnojarov Petar tábornokot a noviszadi hadseregarancsnokságnál alkalmazták, ahol halála napjáig működött.

Csarnojarov tábornok halála híre az egész városban nagy részvétet keltett. Az orosz kolónia a tábornokot szerdán temeti és a temetésen nemcsak az orosz kolónia, hanem a hadsereg és Noviszad társadalma is méltóan fogja gyászát kifejezésre juttatni. Csarnojarov tábornok haláláról táviratilag értesítették a király Ófelsége kabinetiródeját is.

Szerződteségi ajánlatokkal árasztják el Miss Universét

A világszépségverseny győztese magyar származású zsidó lány

Bécsből jelentik: A bécsi sajtó még mindig sokat foglalkozik a galvestoni világszépségverseny eredményével, amelyen tudvalevőleg Miss Ausztriát, a bécsi Goldarbeiter Lissit választotta meg a zsüri Miss Universe-je. A hét zsüristag közül hat szavazott Miss Ausz-

Miss Universe

A bécsi lapok elhallgatják azt, hogy Goldarbeiter Lissie, a világszépségverseny nyertese magyar származású és apja Goldarbeiter Izso huszonöt évvel ezelőtt került Szedegrdt Bécsbe. Goldarbeiter Izsonak diszműarukereskedése van Bécsben és rokonai, köztük Molnár Jenő, az ismert újságíró ma is Budapesten élnek.

Goldarbeiter Lissiet a galvestoni világszépségverseny óta amerikai és európai filmvállalatok és színházak a legdíjazottabb szerződteségi ajánlatokkal árasztják el. Miss Universe még nem érkezett vissza Amerikából és eddig még nem döntött arról, hogy milyen ajánlatot fogad el, miután azonban születésének sincsen komoly kifogása ellene, valószínű, hogy az osztrák szépségkirálynőből hamarosan filmszínésznő lesz.

Jobbra hajts!

Megjelent a közutak forgalmáról szóló szabályrendelet

Hétfőn életbeléptették a közutak védelméről szóló kormányrendeletet, amely rendezi és szabályozza a közutak védelmét és az azokon való közlekedést. A szabályrendelet szerint a közutak használata, a szabályrendelet védelmi rendelkezéseinek határain belül, mindenkire nézve teljesen szabad.

A rendelet szerint tilos közutak közvetlen közelében bármilyen épületet emelni. Lakóházakat, pékműhelyeket, bármilyen üzletet emelni. Lakóházakat, pékműhelyeket legalább négy méteres távolságban csárdákat, kovácsműhelyeket s. b. csak tíz méterre a közutaktól, bányákat, mészégetőket, téglagyárakat, öntőléket és más ipari intézményeket a közutaktól csak husz méteres távolságban szabad építeni.

A szabályrendelet ellen vétőket szigorúan megbüntetik. Kocsik és egyéb járművek a közutakon csak jobb oldalon közlekedhetnek. Súlyos terhek szállítására az illetékes építésügyi szekciónak külön engedélyt kell kikérni.

Autók és motorkerékpárok közutakon legfeljebb 50

kilométeres sebességgel hajthatnak, míg beépített területeken keresztül vezető közutakon a sebesség nem haladhatja meg a 15 kilométert. Fűrdő és üdülőhelyeken keresztül vezető közutakon ezeknek a járműveknek legnagyobb megengedett sebessége 8 kilométer. Kód esetén a közutakon a maximális sebességet 10 kilométerre kell csökkenteni.

Soffőr csak husz éven felüli egyén lehet és motorkerékpárt is csak az vezethet, aki tizennyolcadik életévét már betöltötte.

A szabályrendelet büntető rendelkezései alapján, 1-20 napig terjedhető elzárással, vagy 50-1500 dinár pénzbüntetéssel büntethetők azok, akik nem hajtának az utak jobb oldalán, az a járművezető, aki valamilyen közuton elalszik, aki üres kocsival nem tér ki a teherrel megrakott koci elől, aki nem kerüli ki a lejtős uton haladó járműveket, aki nem várja meg a szorosokból kikerülő járműveket, aki egy irányban más jármű mellett hajt, aki nem tartja be a járművek között előírt minimális ötven méteres távolságot, aki felügyelet nélkül hagyja az uton levő járművét, aki a hidakon és a lakott területeken nem hajt lassan, aki lejtős uton nem köli meg a kerekeket, vagy a sötétben, nem világítja meg járművét, aki megakadályozza a közlekedést, titas állapotban hajt, hatósági engedély nélkül hajt, vagy akinek járműve nincs előírásos fékkel ellátva

Kihágások esetében a büntetéseket az illetékes községi hatóságok szabják ki. A befolyt pénzbüntetések a járási adóhivatalba küldendők, amelyek az összeget az építésügyi szekció rendelkezésére bocsájtják.

Beogradba helyezik át a noviszadi postaigazgatóságot

A noviszadi gazdasági körök akciója az áthelyezés ellen

Beogradi jelentések szerint a legutóbb kiadott szabályrendelet alapján a postaigazgatóságok helyett az ország területén öt Oblasna Technicka Uprava fog működni és pedig: Szokopljeban, a bitolji, bregalnici, szokopljei, koszovói, vranjai, nisi, kruseváci és raskai tartomány részére. Szarajevóban, az uszicei, zetai, mesztari, sarajevói, tuzlai, vrbaszi, travnik és dubrovnik tartomány. Beogradban, a timoti, moravai, sumadijai, pozsaréváci, dunamelléki, valjeví, drinamenti, szerémségi, beogradi és bácskai tartomány. Zagrebben a zagrebi, oszjeiki, splíti, bihacsi, és tengermelléki tartomány és Ljubljandban a ljubljani és a maribori tartomány számára.

Eszerint a noviszadi postaigazgatóság, amelynek hatásköre kiterjedt a Vajdaságra és Szerbia egy részére, megszűnne, illetve beledolva a Beogradban létesítendő Oblasna Technicka Upravába.

A noviszadi postaigazgatóság megszüntetésének híre nemcsak Noviszadon, de az egész Vajdaságban nagy feltűnést keltett és a szabályrendelet megjelenése után megmozdultak az összes gazdasági szervezetek, megmozdult Noviszad lakossága is, hogy azonnali és sürgős közbelépéssel megakadályozzák a postaigazgatóság tervezett megszüntetését.

Rupc Rezső noviszadi postaigazgató a beogradi jelentésre vonatkozóan a Bácsmegeyi Napló munkatársának a következőket mondta:

— A noviszadi postaigazgatóság megszüntetéséről már sokszor szó esett, legutóbb az elmúlt őszben, amikor azonnal Beogradba utaztam és illetékes helyen érdeklődtem a tervezett reformok iránt. Ott arról biztosítottak, hogy a noviszadi postaigazgatóság megmarad, csupán a tizenhét beogradi poszhivattal vonják ki a noviszadi postaigazgatóság igazgatása alól és kizárólag Beograd területére külön postaigazgatóságot létesítenek.

— Ami a noviszadi postaigazgatóság megszüntetéséről szóló legújabb híreket illeti, mindeddig nem kaptunk hivatalos értesítést és így nem tudom mennyiben felelnek meg ezek a hírek a valóságnak. Nem tudom elképzelni, hogy a Vajdaságban, ahol a legsűrűbbek a postahivatok, megszüntetnék a postaigazgatóságot. Az építésügyi minisztériumban kedden értekezletre jönnek össze az ország összes postaigazgatói és csak az értekezlet után válik bizonyossá, hogy megmarad-e, vagy megszűnik-e a noviszadi postaigazgatóság.

Értesülésünk szerint a noviszadi városi képviselőtestület csütörtöki közgyűlésén több városi képviselő szóvá fogja tenni a Noviszadra nézve nagy jelentőségű kérdést.

Kozmetikai szalon

Tulajdonos: Dr. VÉCSEI JENŐNÉ

Különleges arc- és bőrápolás, az összes arc- és szépségápolás gyógyítása villany és kvarcfénykezelés, paraffintherápia

Szeplők legújabb módszer szerint teljesen fájdalommentesen eltüntetése villannyal, hám-lasztás, kenőcsök alkalmazása nélkül.

Subotica, Ciril i Metod trg 5. Tel. 539

HIREK

— Marinkovics külügyminiszter lengyel kitérte. Beogradból jelentik: Dr. Babinszky lengyel követ kedden nyújtotta át dr. Marinkovics Voja külügyminiszternek a lengyel köztársasági elnök legmagasabb kitüntetését, a Polonia Restituta.

— A miniszterelnök és a külügyminiszter a királynál. Beogradból jelentik: Alekszandar király Ófelsége kedden délelőtt kihallgatáson fogadta Zsvikovics Petar miniszterelnököt, majd Marinkovics Voja dr. külügyminiszter jelent meg Ófelsége előtt.

— Kinevezések és áthelyezések a diplomáciai körben. Beogradból jelentik: Ófelsége Alekszandar király Marinkovics Voja külügyminiszter előterjesztésére ukázt irt alá, amellyel nagyszámu diplomáciai tisztviselőt előléptet, sok diplomatának pedig új beosztást jelöl ki. Így többek között Milicsics Millivoj pécsi konzullá, dr. Bady Alekszandar Budapestre követségi tanácsossá és Sztankovics Milánt ugyancsak a budapesti jogszláv követséghez titkárrá nevezte ki Ófelsége.

— A minisztertanács ülése. Beogradból jelentik: A minisztertanács kedden délelőtt Zsvikovics Petar miniszterelnök-bellügyminiszter elnöklete alatt jlést tartott. A minisztertanács ülésén folyó ügyekről tanácskoztak.

— Diplomata a külügyminisztornél. Beogradból jelentik: Marinkovics Voja dr. külügyminiszter kedden délelőtt kihallgatáson fogadta dr. Babinszky lengyel, báró Fürsster magyar, Seba Jan cseh-szláv, Angelopolosz görög követet és Wildecker német ügyvivőt.

— A szociálpolitikai miniszter visszatért Beogradba. Beogradból jelentik: Dr. Drinkovics Máté szociálpolitikai miniszter, aki több napig Zagrebban tartózkodott, kedden reggel visszaérkezett Beogradba.

— Kumanudi Koszta nyitotta meg Barcelonában a jugoszláv pavilont. Beogradból jelentik: Kedden délelőtt nyitották meg Barcelonában a világkiállítás jugoszláv pavilonját. A jugoszláv pavilont dr. Kumanudi Koszta helyettes külügyminiszter nyitotta meg, aki a madridi népszövetségi tanácskozásokról hétfőn érkezett Barcelonába. Dr. Kumanudi Koszta megnyitó beszédben üdvözölte a spanyol kormányt és annak a reménynek adott kifejezést, hogy ezután még szorosabb lesz a gazdasági viszony Jugoszlávia és Spanyolország között. A spanyol kormány nevében a megnyitáson a tengerészügyi miniszter jelent meg. A kijárási ünneplés megnyitását résztvettek még dr. Sumenkovics Ilija berni követ, állandó jugoszláv népszövetségi megbízott és dr. Fotics a külügyminisztérium politikai osztályának vezetője.

— Áthelyezés. Noviszadról jelentik: Ófelsége a király Zsvivics Iván becskeréki agrárhivatali titkár hasonló minőségben a zagrebi agrárhivatalhoz helyezte át.

— Kinevezés. Noviszadról jelentik: Ófelsége a király Ilic Grozdán szubotica adóhivatali pénztárnokot az irigi adóhivatal helyettes főnökévé nevezte ki.

— Szubotica város jogügyi bizottságának ülése. Szubotica város jogügyi bizottsága pénteken, június 21-ikén délután három órakor a városháza kis tanács-teremben ülést tart. Az ülésen a beérkezett illetékesi és állampolgársági kérvények ügyében fognak dönteni.

— Postaigazgató értekezlete az építésügyi minisztériumban. Beogradból jelentik: Szavkovics Sztván építésügyi miniszter elnöklete alatt kedden délelőtt értekezletet tartottak a posta és táviratigazgatóságok vezetői. Az értekezleten az építésügyi miniszter ismertette a minisztérium újraszervezéséről szóló új törvényt és az igazgatók erre vonatkozólag megtették észrevételeiket.

— A balkáni egyetemi hallgatók kongresszusa. Athénből jelentik: A balkáni egyetemi hallgatók kongresszusát július 8-ikán tartják meg Konstantinápolyban. A kongresszuson résztvesznek a jugoszláv, román, görög, török egyetemi hallgatók szövetségeinek kiküldöttei. Bulgária egyetemi hallgatói nem vesznek részt a kongresszuson, mert nem tagjai a balkán egyetemi hallgatók szövetségének.

— Előikkasztották a németországi dalosszövetség pénzt. Berlinből jelentik: A németországi dalosszövetség központi irodájában háromszázhatven ezer marcka hiányt fedeztek fel. Kiderült, hogy ezt az összeget a szövetség pénztárnoka, Redlin János nyugalmazott törvényszéki ülnök sikkasztotta el. Redlint a rendőrség letartóztatta.

— Megszökött egy ismert budapesti autókereskedő. Budapestről jelentik: Hirsch Hugó a bécsi Wiener Automobilfabrik budapesti képviselője, aki ismert tagja volt a budapesti társaságnak, szombaton este nyomtalanul eltűnt Jókai-tér 3. szám alatti lakásáról. Kedden délelőtt azután feljelentés érkezett a rendőrségre a bécsi gyár igazgatósága részéről és a feljelentés közli, hogy a budapesti fióknál kétszáz ezer pengős hiányt találtak. Hirsch eltűnését ezzel a hiánnyal hozzák összefüggésbe és ezért a budapesti rendőrség szűkös körű nyomozást indított felkutatására. Hirsch eltűnése nagy feltűnést keltett a magyar fővárosban.

— Az apatini önkéntes tűzoltótestület jubileuma. Apatinból jelentik: Az apatini önkéntes tűzoltóegyesület ötvenéves jubileumi ünnepsége nagyban folynak az előkészületek. Az ünnepségek Vidovdán napján, június 28-án kezdődnek ünnepi műssel és fáklyásmenettel. Ugyanekkor az apatini főfőfeladóra hangversenyzni fog Dellin Frigyesné urnó zászlóánya lakása előtt. Június 29-ikén délelőtt tábori mise, melyhez a zenét a jónévi odzsai tűzoltózenekar fogja szolgáltatni. A tábori mise után a zászlószentelési aktust Bischof Antal testületi káplán végzi el, majd az összes résztvevő tűzoltótestület díszmenetben vonulnak végig a község főutonalain, tisztelegve Matkovics Dobrica tartományi főispán és Klücin Mita kormánybiztos, az ünnepségek fővédnökei előtt. Tizenegy órakor a községváza tanácssteremben díszközgyűlést tart a jubileum egyesület, utána pedig ezer tiszteles bankett lesz. Délután három órakor nagyarányú ünnepély kezdődik. Az ünnepségek harmadik és utolsó napján délelőtt tartja a bácskai tűzoltószövetség a harmadik évi rendes közgyűlést, míg délután egy órakor megkezdődnek a szövetségi versenyek, amely alkalommal a győztesek értékes díjakat fognak nyerni. Az ünnepségek keretében szenteli fel a jubilans egyesület új zászlaját. Az előkészítőbizottság elhatározta, hogy az ünnepségek mindhárom napján nagy táncmulatságot rendez.

— Pribicevicsevó villanyvilágítást kap. Pribicevicsevóról jelentik: A község elöljárósága elhatározta, hogy a községbe bevezetési a villanyt és ajánlatételre szólította fel az érdekelteket. A beérkezett ajánlatok közül a noviszadi villanytelep a legkedvezőbb, amely Noviszadtól Pribicevicsevóig hajlandó magasszerűséggel vezetékelt huzni és az áram kilóváltját három dinárért szolgáltatni.

Nem érzi a kánikulai meleget ha megnézi a „SONG“-ot csütörtöktől a kellemesen hűtött VÁROSI MOZIBAN

— Elhalasztották az Ivanica-Molnár-ügy tárgyalását. Beeskerekéről jelentik: A beeskerei törvényszék büntetőtanácsa hétfőn késő estig folytatta Ivanica Nikla és Molnár Mihály bűnügyének tárgyalását. Ivanica családi és sikkasztási ügyei során, mint ismeretes, a vád és a tanúk állítása szerint, közel tízmillió dinárral károsította meg üzletfeleit és az államot. A késő esti órákban Migin, Noviszadról kirendelt államügyész indítványt terjesztett elő, amely szerint egyik-másik vádpontja nézve még nem derült teljes világosság, miért is kérte a tárgyalás elnapolását, amíg újabb bizonyítási anyagot fog előterjeszteni. A bíróság helyett adott az ügyész indítványának és a tárgyalást elhalasztotta. A folytatolagos tárgyalást már csak a nyári szünet után tartják meg. Az ügyesség a tárgyaláson elhangzott vallomások alapján még hét-nyolc ember ellen fog vádat emelni ezzel a nagyarányú bűnüggyel kapcsolatban.

— Kézrekerült egy tolvaj cigánycsalád. Szomborból jelentik: A karavukovói eszenőrség hétfőn elfogta és a szombori ügyesség fegházába szállította Horu Ferenc cigányt, annak két fiát, Ádámot és Ferencet, valamint az utóbbi fiu feleségét, akik egy jól megszervezett tolvajbandának voltak a tagjai. Horu Ferenc két fiával és menyével a múlt hét péntekén bement Weiner István szvetozármilitáriai vendéglős vendéglőjébe és ott a gazdától bort kértek. Mialatt a vendéglős lement a pincébe, hogy onnan bort hozzon, behatoltak a hálszobába és ott a szekrényt feltörték. A szekrényből 7000 dinár készpénzt loptak el. A gazda a lopást csak akkor vette észre, amikor a cigányok már eltávoztak, mire jelentést tett a csendőrségnek. A cigányok Szombor felé menekültek és itt betérve Magnovics Milan Apatini-utji vendéglőjébe, hasonló módon próbálták kifosztani a vendéglős szekrényét, azonban a vendéglős felesége megzavarta a cigányokat.

— Autótilkötés a palicsi éjszakában. A palicsi községnek az a része, amely a fürdőhelyen a nyugalom és a csendet keresi, sokat szenved azoktól a sofőröktől, akik éjszaka vadul herregöl, tilkötöl és zakatoló motorral száguldanak az országúton. Ha ez a zajos vágatás olyan helyen történik, ahol az országutat nem szegélyezik villák, senkinek se lehetne ellene kifogása, de az éjszaka csendjében a motor nyitva hagyott «auspúlija» olyan zajt csinál, hogy arra még az országúttól fél kilométerre lévő villák lakói is felébrednek. A szubotikai rendőrség, amely olyan dicseretes szigorúsággal öröködi a város lakosságának éjszakai nyugalma felett, megfélemlített a békés pihenést kereső polgárok nyugalma megzavaró sofőröket is. Különben maguk a sofőrök is lehetnének egy kevés belátással azok iránt, akik békét és csendet keresnek Palicson, hiszen csak egy kis jóakarát, egy kis szív kell és rögtön nem zug a motor. Tisztelettel: egy nyugalomra vágyó palicsi lakos.

— Csecsemőmulla a csatornában. Zagrebból jelentik: A Donja Kruga városrészt egyik szennyvízvezető csatornájában egy rongyokba burkolt csecsemő holttestet találtak. A nyomozás kiderítette, hogy az újszülöttet anyja, Kralics Jalza cselédlány fojtotta meg és ő vetette a csatornába. A bestiális anyát a rendőrség letartóztatta.

— Szarajevó város tanácsa dr. Pávelics és Percec ellen. Szarajevóból jelentik: A városi tanács hétfőn látogatott ülést tartott, amelyen egyhangúlag elítélték dr. Pávelics és Percec hazafuról akcióját. Jurisics Petár alpolgármester az ülésen hosszabb beszédet mondott és a legelősebben elítélte a két emigráns bulgáriai ténykedéseit. A tanács, amelyben a lakosság minden ányalata képviselve van, egyhangúan állást foglalt Pávelics dr. és Percec Szófiában elkövetett cselekményei ellen és az alpolgármester javaslatára Zivkovics Petár miniszterelnök-beligyminiszterhez táviratot intéztek, amelyben közlik a tanácsülés megbélyegző határozatát.

— Az amerikai képviselőház megszavazta a farmerrel támogatásról szóló törvényt. Washingtonból jelentik: A képviselőház megszavazta a farmerrel támogatásról szóló törvényt, amely módosított formájában 151 és félmillió dolláros hitelt bocsát a farmerrel rendelkezésére. A képviselőház minden tekintetben Hoover elnök kívánságához igazodott, aki a szenátus által megajánlott ötszázmillió dolláros hitelt túlságosan magasnak találta.

— Helyreigazítás. Szentai jelentés alapján megírtuk, hogy a bácskai főispán Marics Szlávko adatai aljegyzőt Noviszava-ra helyezte át. Marics Szlávko most közli velünk, hogy az áthelyezésről szóló hír alaptalan.

— Kiirtotta családját egy danzigi munkás. Danzigról jelentik: A danzigi rendőrség a szomszédok feljelentésére kedden felnyitatta Neumann Pál munkás lakását és a szobában holtan találták az apát három gyermekével együtt. Megállapították, hogy Neumann szombaton este ittanon tért haza, gyermekeivel együtt bezárkózott a szobába és kinyitotta a gázcsoport. A kiömlő gáz reggelre valamennyiüket megölte. Neumann felesége a kórházban fektet, negyedik gyermekük pedig egyik rokonuknál volt látogatásban és csak ennek köszönhetik, hogy megmenekültek a haláltól.

P i s z k o s p é n z „ S O N G ” Főszereplői: Anna May Wong, Heinrich Georg Csütörtöktől a Városi Moziban

— A Bánáti Magyar Közművelődési Egyesület szénzáró előadása. Beeskerekéről jelentik: Vasárnap este a Bánáti Közművelődési Egyesület megtartotta az idei szezonban utolsó irodalmi előadást. Az előadást Marton Andor, a közművelődési egyesület igazgatója nyitotta meg, aki melegen üdvözölte a vendégeket és a vidéki előadókat. Utána dr. Draskóczy Ede, a sztaribecsei Nép kör elnöke tartott magasnívójú érdekes előadást a dillettantizmusról. F. Galambos Margit a finom lírájú sztaribecsei költőné néhány megleghangulatu versét szavalta el, amellyel igen nagy hatást keltett. Végül Petőfi »Falu végén kurta kocsmá» című költeményének színpadi átdolgozását mutatták be, amelyben Ágk Ius és Spira Károly, valamint Fischer Károly és zenekara arattak nagy, őszinte sikert. A verset Juhász Ferenc dolgozta át színpadra nagy művészi hozzáéréssel.

— Dr. Borota Branszláv noviszadi polgármester ügyvédi vizsgát tett. Noviszadról jelentik: Dr. Borota Branszláv noviszadi polgármester hétfőn délután a noviszadi felebbviteli bíróságnál működő ügyvédvizsgáló bizottság előtt sikerrel tette le az ügyvédi vizsgát. Dr. Borota Branszláv továbbra is Noviszad polgármestere marad.

Dr. Forner Imre gyermekgyógyász-specialista orvosi rendelőjét Agina ulica 13. szám alatt (Vilsonova ulica sarkán) megnyitotta. Rendel 9-től 11-ig és 3-tól 5-ig. Telefon: 212.

— Halálra ítélték a gyilkos bonni orvost. Bonnól jelentik: A bonni esküdtszék hétfőn hirdette ki az ítéletet dr. Richter Péter bonni orvos bűnperében, akit előre megfontolt szándékkal elkövetett gyilkossággal és hamis eskü büntetéssel vádolták. A fiatal orvos mérgeggel megölte kedvesét, Mertens asszonyt, akivel hosszú időn keresztül szerelmi viszonyt folytatott. A hamis eskü büntetést azáltal követelte el, hogy Mertens asszony válogatásának tárgyalásán megesküdött, hogy nem volt köztük szerelmi kapcsolat. Az esküdtek az összes kérdésekre igennel feleltek és a bíróság dr. Richter Péter orvost halálra ítélte. Az elítélt felebbhezett.

— Életfogytiglani fegyházra ítélték egy rendőrgyilkos csaposlegényt. Budapestről jelentik: A pestvidéki törvényszék kedden tárgyalta Dömötör Béla pesti helyi csaposlegény gyilkossági bűnperét. A vádlott, aki már tizennyolc évet töltött különböző bűncselekmények miatt fegyházban, a múlt év december 3-ikán éjjel egy jól sikerült betörés után hazafelé tartott, a vállán két nagy csomaggal. Dömötör ekkor szembe-találkozott két rendőrrel, akik igazolásra szólították fel, majd bekísérték az őrszobába. Itt megkezdtek kihallgatását, de a betörő hirtelen az ajtóhoz ugrott és menekülni akart. Csizmadia József rendőr utána ugrott és megfogta, de ebben a pillanatban a betörő előrántotta revolverét és agyonlőtte a rendőrt. Dömötört a bíróság életfogytiglani fegyházra ítélte.

— A volt noviszadi repülőparancsnok tragikus halálának tizedik évfordulója. Noviszadról jelentik: Szerdán lesz tíz éve annak, hogy Vukoszavljevics Brankó őrnagy, a noviszadi redőlézred parancsnoka a noviszadi repülőtéren szerencsétlenül járt és meghalt. Vukoszavljevics egyik legkiválóbb katonája volt a jugoszláv hadseregnek. Hőstettei a legnagyobb tisztelettel és elismeréssel szereztek meg számára. Őfelsége a Karagyorgye csillaggal tüntette ki, a francia köztársaság elnöke pedig a nagy hadi érdemkeresztet és a becsületrend nagykeresztjét adományozta neki. A háború befejezése után nevezték ki a noviszadi repülőzred parancsnokának, de egy napon halálos kimeneteli szerencsétlenség érte. 1919 június 19-ikén gépével lezuhant és összetört tagokkal holtan terült el a repülőgép roncsai alatt. A tizedik évforduló alkalmából a repülőparancsnokság gyásznapélyt tart, amelyen a repülőzred tisztikara és legénysége, valamint a helyőrség tisztikara is részt vesz.

— Időjárás. A Meteorológiai Intézet jelenti: Átmenetileg lehűlés várható kisebb esővel, esetleg zivattal, később emelkedő hőmérséklettel tartós szép idő valószínű.

— A postatakarékpénztár hetvenöt százalékgig lombardirozza az Agrárbank részvényeit. Beogradból jelentik: A postatakarékpénztár elhatározta, hogy az Agrárbank részvények jegyzésének megkönnyítése végett a földműveszövetkezetek szövetsége, továbbá a földműveshitelök igazgatósága által jegyzett részvény-paketteket hat százalékos kamatozás mellett hetvenöt százalékos erejéig lombardirozza, azaz a feltétellel, hogy a lombardirozott részvénycsomagokat keltéven belül ki kell váltani. A határozat alapján a postatakarék az első befizetésről adott ideiglenes nyugta ellenében már be is fizeti a további részleteket a részvényjegyzők helyett.

— Noviszad város tisztviselői háromszázötvenezer dinárt jegyezték az Agrárbank részvényeiből. Noviszadról jelentik: Noviszad város tisztviselői a létesítendő Agrárbank részvényeiből 350.000 dinárt jegyezték. Ez az összeg megfelel a városi tisztviselők egy havi fizetésének. A város a tisztviselőknek egy havi fizetéselőleget ad, amelyet a tisztviselők három éven belül fizetnek vissza. A város csütörtöki képviselőtestületi ülésén Noviszad egymillió dinárt fog jegyezni az Agrárbank céljaira.

ANNA MAY WONG a legnagyobb kínai filmsztár játssza „SONG” főszerepét a Városi Mozi csütörtöki műsorán

— A bolgár tudományos akadémia tagjává választott egy beogradí egyetemi tanárt. Szófiából jelentik: A bolgár tudományos akadémia legutóbbi tagválasztó ülésén Taranovszki Teodort, a beogradí egyetem jogi fakultásának rendes tanárát az akadémia levelező tagjává választották.

— Új fogházigazgató Noviszadon. Noviszadról jelentik: Lázics Petar noviszadi fogházfelügyelőt, mint ismeretes, a zagrebi fogház igazgatójává nevezték ki. Kedden érkezett meg Noviszadra az igazságügyminiszter rendelete, amelyben Maodus Szevján noviszadi törvényszéki irattári tisztviselőt nevezi ki a törvényszéki fogház ideiglenes felügyelőjévé.

— Ötszázhuszonhat órát futott és huszonötezer dollár jutalmat kapott egy amerikai rendőr. Newyorkból jelentik: Most fejeződött be az a Newyork és Losangeles között rendezett futóverseny, amelynek startja április 2-ikán volt. A versenyt egy John Salo nevű newyorki rendőr nyerte meg, aki elsőnek futotta be az 5028 kilométeres távot. A rendőr ténylegesen 526 órát futott és óránként tizenegy és fél kilométert tett meg. Naponta átlag hét órát szaladt és amikor a célba ért, megkapta a kitűzött 25.000 dollár jutalmat. A második egy suthamptoni angol pincér lett, aki két perccel és negyven másodperccel később ért a célba. A pincér 10.000 dollár jutalmat kapott.

— Zichy Rafael gróf megkezdte büntetése kitöltését. Budapestről jelentik: Három esztendővel ezelőtti hetekig tárgyalták az újságok azt a szenzációs bűnpört, amelynek szenvedő főszereplője Zichy Rafael gróf, az ismert arisztokrata volt. Sok szóbeszéd tárgya volt ez az ügy, mert a vádló nem kisebb személy volt, mint Tormay Cecil regényíró, aki hamis tanúzásra való ráhíras címén indított pört Zichy Rafael gróf ellen és azzal vádolta Zichyt, hogy cselédei közül többeket olyan vallomástételre bírt ellene, amelyek, ha igazak volnának, az irónót közmegegyezésnek tennék ki. A vádak lényege sohasem került a nyilvánosság elé, mert a törvényszék Törökvtanácsa annakidején zárt tárgyaláson tárgyalta a bűnügyet és csak az ítélethirdetés volt nyilvános. Zichy Rafael grófot akkor másfél esztendőre ítélték. A Kuria két hétre szállította a Táblát is megjárta ítéletet és Zichy Rafael gróf büntetése két héttel ezelőtti jogerőre emelkedett. A gróf néhány napja jelentkezett a Markóccai fogházban büntetése letöltésére. A börtönben abban a cellában helyezték el, ahol annakidején az elítélt Windischgrätz herceget tartották fogva. Zichy Rafael hír szerint még az ugynevezett »kintről való étkezés kedvezményét» sem kérte és rabkiszton él.

— A szombori főgimnázium növendékeinek rajz-és kézimunkakiállítás. Szomborból jelentik: Junius 16-ikán nyitották meg a gimnázium épületében a növendékek rajz- és kézimunkakiállítását, amelynek keretében megjelent szép ceruza-, fűsz- és krétarajzok, vízfestmények és pasztellek, továbbá olajfestmények kerültek bemutatásra. A kiállítást Király Lajos rajztanár rendezte. A kiállított munkák közül Vidákovics Tinka, Goldfahn Vera, Schlachter Irén, Henneberg Mária, Grizer Jován, Dzsencsics László, Uvalics Zlatoje, Bacsics László, Angeli András, Nyilasi Sándor, Schwarz Dezső, Klalics István, Lang Péter és Mayer Sándor olajfestményekkel, Sztajkov Olga, Szlavicska Edita, Teodorovics Jelena, Karagics Gyeno, Grizer János, Kovacsévi Borisláv, Győrffy László, Ligeti Győző, Lang József, Protics Miléna, Palics Béla, Morokvasics Száva, Pavkov Szlavojé, Szucs János, Radics György, Aljmasac Martin, Székely József, Valient Oszkár, Lakics Milenkó pedig élő modellek után készített egyes rajzokkal és munkákkal tündek ki. A precíz kidolgozott szép térképek Joyicsics Sztóján tanár hozzáértését dicsérik, az izlésesen elhelyezett tetszetős kézimunkák pedig Boskovic Katarina szakavatottságáról tesznek tanúságot. A növendékiállítást a nagy érdeklődésre való tekintettel néhány nappal meghosszabbították. A kiállítás naponta 9-től 12-ig és délután 3-tól 6-ig a gimnázium első emeleti rajztermében tekintetű meg.

— Zagrebi sportember súlyos motorkerékpárszerencsétlensége Ljubljana közelében. Ljubljánból jelentik: Crnokrak Dragutin ismert zagrebi sportember hétfőn, Ljubljana közelében, a ljubljai országuton haladt motorkerékpárjával. A gép egy éles fordulónál egy kőrákba ütközött, felborult és Crnokrak olyan szerencsétlenül esett le róla, hogy mindkét lábát eltörte és súlyos agyrázkódást szenvedett. A szerencsétlenül járt motorkerékpárost haldokolva szállították be a ljubljai kórházba.

— Noviszadon ezer fegyvertartási engedélyt adnak ki. Noviszadról jelentik: Noviszadon a napokban fejezik be a fegyvertartási engedélyek kiadását. A városban több mint ezer fegyvertartási engedélyt adnak ki.

— Csalás miatt letartóztattak egy bajmoki napszámost. Szomborból jelentik: A bajmoki csendőrség letartóztatta és a szubotikai ügyészség fogházába szállította Benos Sztipán bajmoki napszámost, aki ellen család miatt indult eljárás. Benos Sztipán Dubóics Milos szoborbrani gazdának nemlétező tehénket adott el és 1500 dinár foglalatot vett fel. Szigeti Károly sztaromavical lakosnak bérbe adott földet, amely Braun Mate és Benyak Mária tulajdona és amelyet sajátjának adott ki. A hérlőtől 4500 dinár díletet vett fel. Amikor a család kiderült, a károsultak feljelentették Benost.

— Egy noviszadi cég jubileuma. Noviszadról jelentik: A Jakovljevic és Keszler noviszadi divatárú cég e hó 28-ikán ünnepi fennállásának tízéves jubileumát. A cég ezalkalmmal a Lövölde helyiségében tíz szegénysorsu gyereket lát el teljes ruházzal.

— Gyűjtőgatás Bačskogradisén. Bačskogradistéről jelentik: Mayer János borbélymester haza hétfőre virradó éjjel kigyulladt és teljesen leégett. A nyomozás során az a gyanu merült fel, hogy a házat felgyújtatták, hogy a tüzoltóknak ezen a napon megtartott ünnepélyét megzavarják. Ezt abból következtetik, hogy az előtte való éjjel ismeretlen tettes összevagdalta a ligetben a tüzoltóünnepre felállított egyik sátor ponyváját. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Halálos autóbalesésért három hónap. Szemszkamitrovicéről jelentik: A törvényszéken hétfőn tárgyalták Theisz Frigyes gyáros bünyjét. Theisz ez év április 17-ikén gépkocsijával, amelyet maga vezetett, Szuresin község közelében halálra gázolta Zorjus Gyura földművest. A vádlott a tárgyaláson azzal védekezett, hogy szabályszerűen kürtölt, a földműves azonban valószínűleg nem hallotta a jelzést és mire ő fékezett, már késő volt. A törvényszék a perbeszédnek elhangzása után bünyőnek mondta ki Theisz Frigyeset és háromhavi fogházra ítélte.

— Megölte a menyasszonyát, azután önmagával végzett egy Ilmei katonatiszt. Fiuméből jelentik: Halálos szerelmi tragédia játszódott le hétfőn Fiumében. Kamilo olasz kapitány, akit csak nemrégiben helyeztek át Pólaból Fiuméba, több revolvérlövéllyel megölte a menyasszonyát, majd föbelötte magát. A tragédia a kapitány hónaposszobájában játszódott le és mire a revolvérlövésekre a házbellek behohantak, már mindketten halottak voltak.

— Felmentették a sikkasztás vádjától. Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszéken szombatn tárgyalták Birli József, noviszadi börténykereskedő sikkasztási ügyét. Birli az ügyészség azzal vádolta, hogy Dermot Jakab börténykereskedő cégtől 109.000 dinár értékű bőrátut vett át bizományba és csak 63.000 dinárral számolt el, míg a hátralévő 46.000 dinárt saját céljaira fordította. Birli a szombati főtárgyaláson beismerte, hogy csakugyan átvette a vádiratban megjelölt értékű bőrátut, de kijelentette, hogy a Dermotcég követeléseit teljesen kiegyenlítette. A törvényszék Birli felmentette azzal az indoklással, hogy nem lát bűncselekményt fennirognni.

— Ujból megalakult a becskerekeli önkéntes tüzoltó egyesület. Bečskerekéről jelentik: A hatóságok — mint jelentették — foleszlatták a becskerekeli önkéntes tüzoltóegyesületet és ipartestületet, mert alapszabályaik tévedésből nincsenek jóváhagyva. Ennek következtében a tüzoltóegyesület vasárnap alakuló közgyűlést tartott Sztrefanovics Nikola polkarmester elnöklete alatt, amelyen kimondták az ubjól megalakulást és elfogadták az alapszabályokat, amelyeket felterjesztenek a minisztériumhoz jóváhagyás céljából. Hasonlóan fog eljárni a becskerekeli ipartestület is.

— Ada adófelzetési halasztást kér. Adáról jelentik: Ada község képviselőtestülete a napokban rendkívüli közgyűlést tartott Vukasini Lenovics községi bíró elnöklete alatt. A közgyűlés sürgősebb természetű kérdéseket tárgyalta. A noviszadi adóigazgatóság egy millió dinár állami adónak a leggyvidebb időn belül való behajtását rendelte el. A képviselőtestület egyhangúlag elhatározta, hogy illetékes helyen külön küldetésig fogja feltárni a község rossz anyagi helyzetét, amelyet nagy részben az Adai Eskomptna i Privredna Banka összeomlása okozott. A község a termés leszedésig nem képes fizetni és ezért halasztást kérnek a pénzügyminisztertől.

— Az apatini cserkészegyesület zászlószentelési ünnepélye. Apatinból jelentik: Az apatini cserkészegyesület vasárnap tartotta meg zászlószentelési ünnepélyét. A zászlóatvitelt tisztet Tomislav királyi hercegnek ajánlották fel, akit Denis Szvetislav ezredes, a szombori 51-ik gyalogezred parancsnoka képviselt. Az ünnepség szombatn délután a vendégek zénés fogadtatásával kezdődött. Este az összegyűlt cserkészek a vásártéren tábornok mellett, énekcsóval szórakoztak. Vasárnap délután az ünnepi díszmise után sok előkelő vendég jelenlétében beszélték a zászlót, melyre Denis ezredes rákötötte Tomislav herceg díszes zászlószalagját. Az üdvözlő beszédek elhangzása után a cserkészek tisztelgtek a vendégek előtt. Délben nagy ünnepi bankett volt a Lindenmayer-szálló helyiségében. Este ugyanott kitűnően sikerült műsoros táncmulatság fogja teje be az ünnepséget.

Ne feledje: Az állami osztályorszájk I. osztályának hűség-július 8-án vegye vagy rendelje meg szerencseorsójegyet
BRISTOL-nál, Novisad, Željeznička ul. 27

— Felakasztotta magát a cellában egy lopással gyanúsított mulatás. Osziyekről jelentik: A gradskai rendőrség járőre egyik korcsmában letartóztatta Burajevics Vaszó „doljibogicséjében” munkást, aki záróra után mulatott és ezzel magára vont a rendőrség figyelmét. Arra a kérdésre, hogy honnan van pénze, azt válaszolta, hogy több lopást követett el. Burajevicsot bekísérték a rendőrségre, ahol ki akarták hallgatni, de a munkás arra hivatkozva, hogy itas, fáradt és nagyobb bünök is terhelik a lekiismeretét, kérte, hogy a kihallgatást halasszák el másnapra. Burajevicsot a cellába kísérték, de amikor reggel benyitották hozzá, felakasztva, holtan találták.

— Kézmunkakiállítás a vrbászi iparművészeti szakiskolában. Vrbászból jelentik: A vrbászi iparművészeti szakiskola, amely Vaszics Bosziljka igazgatójának vezetése alatt szép eredményeket ért el, e hó 24-ikétől július elsejéig kiállítást rendez a tanulók iparművészeti tárgyaiból.

— 150 dinárról 100.050 dinárra hamisította a takaréknönyve jegyzett betétösszeget. Beogradból jelentik: A női csendőrség letartóztatta Gyorgyevics Petár prisjani kereskedőt, aki az állami jelzőbank kárára csalást akart elkövetni. A kereskedő, akinek az állami jelzőbanktól százötven dinárra kiállított betétkönyve volt, a könyvbe jegyzett összeget 100.050 dinárra javította ki és a meghamisított betétkönyvre százezer dinárt akart felvenni a bank pénztáránál. A hamisításra nyomban rájöttek és a bank feljelentette Gyorgyevicsot, akit kihallgatása után letartóztatták.

— Elcseszték a tüzoltósnál. Petrovseléről jelentik: Prodanov Cvetko petrovselői gazdálkodó házában tűz ütött ki. Az égő ház eloltásánál két súlyos baleset történt. Baranyfi Antal csővezető, aki egyik szomszédos ház tetőzetét védte a lángok ellen, lezuhant a tetőről és kulcsosontját eltörte. A tüzoltósnál segédkezett Mikula József gáplakatos is, akire ráfordult egy forró zsírral telt edény és a szerencsétlen ember súlyos égési sebeket szenvedett. Mind a két sebesültet a lakosokn apólják.

— A noviszadi színházépítés kérdése a gazdasági bizottság előtt. Noviszadról jelentik: Lakics János polgármesterhelyettes a jövő héten együttes ülésre hívja össze a városi gazdasági és jogügyi bizottságokat, a melyek ezen az ülésen kizárólag a színházépítés kérdésével foglalkoznak.

Gyomor és hasbántalmak, izgekonyaság, migrén, kimerültség, szédülés, szívzörölés, rémes álmok, ijedtség, általános rosszullét, csökkent munkaképesség megszűnhetnek azáltal, hogy a beteg naponként reggel éhgyomorrra megiszik egy pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet. Orvostanárok dicsérik azon értékes szolgálatokat, melyeket a »Ferenc József« víz járványok idején is mint biztos és enyhe hashajtó teljesít. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

SZÍNHÁZ

Matija Gubec

Bogovics Mirko történelmi drámája a Városi Színházban

Pompás előadásban hozta ki a bucsuzóféltben levő Osziyek—noviszadi színtársulat Bogovics Mirko nagyvonalú történelmi drámáját. Gubec Matija az 1572-ben kitört horvátországi parasztlázadás vezére, akinek egyénisége és sorsa sokban hasonlít Dózsa Györgyéhez. Mindkettőben szuggesztívek, ebben, szellemiben és ellívatottságban kiemelkedő történelmi alakok és mindkét életút végén egyaránt a katasztrófa leselkedik.

Bogovics Mirko a színpompás történelmi anyagot biztos kézzel és imponáló történelmi készültséggel bonyolítja valóban izgalmas és megrendítő drámává. A kilenc képre osztott tragédia némesak koncepciójában nagyvonalú, hanem fantáziátel megírásának, klasszikusokra emlékeztető belső logikájának és mestersen kikovácsolt feszültségének is sokáig hiába keresnők pártját a történelmi drámák között. A szereplők valamenyien egész lélekkel segítettek a kiváló szerzőt a hazai történelem e kiemelkedő eseményének megelevenítésében. Gavrilovics Áca a lízadó parasztszervező szerepében elmúlt időkön és elenyészett problémákon keresztül is dühbenetesen emberi közelségbe hozta Gubec Matija grandiózus figuráját, míg a többiek Fregarc Ida, Martincsevics József, Krancsevics Dragomir, Rakarics Ivó, Aliger Amand, Gavrilovics Áca, Hladics Vatroslav, Tanhofer Tomislav, Veszelivovics Vasza, Kokotovic Peró, Miholjesan Tomó, Atymovics Milorad, Gavrilovics Mica, Atymovics Andja, Vuljics Jelka, Sztajkovics és Durakovics egy-egy élesen beállított, jól értelmezett figurával tették emlékezetessé a hétfői színházi estét.

Gavrilovics Áca a nehéz és fárasztó címszerep pompás megjelzésén kívül mint rendező jegyezte a minden tekintetben kifogástalan előadást.

(d. j.)

Stella Adorján darabja a budapesti Magyar Színházban

A „Szeretem a feleségemet” bemutatója

Szombat este volt a budapesti Magyar Színházban Stella Adorján darabjának, a »Szeretem a feleségemet« című operettnek a bemutatója, melyet a szerző francia ötlet alapján dolgozott fel mondhatni új és önálló darabba. A meséje kedves és fordulatos, egy nagyravágyó nőről szól, aki ott akarja hagyni férjét, a főpincért, mert a hölgynek jobb chauceai vannak a film terén s mert ezeket a chance-okat egy öregező milliionos is támogatja. A nő valóni akar, a férfi nem, ebből mulatságos bonyodalom áll elő, amelyben a Stella ötlete és invenciója csomózta a szálakat, amelyek mondanom sem kell, humorral és jókedvvel vannak bearanyozva. Különböző bonyodalmak után, mikor a férfi végre beleegyezik a válásba, a nő rájön, hogy szereti a férjét, amire a függöny egy boldog happy end-del legördül.

Ebben a darabban azonban nem az a legfontosabb, amit csinálnak, hanem ahogyan csinálják. Meg kell mondanom, hogy kitűnően csinálják. A szereplők mind egyike elsőrendű erő, ezek között is azonban van egy kis gummitalpaszerű fiatal színésznő, Neményi Lill névű, akinek pájkosabbban s gusztyosabbban táncolni keveset láttam a színpadon. A darabnak kétségkívül egyik vonzóereje Abraham Pál muzsikája is, aki néhány fülbemászó tangót s blues komponált a darabba. A bemutatott fényes külsőségek között folyt le. Egyik újrázás a másik után, egyik kihívás követte a másikat, úgy hogy az előadást csak valamikor éjjel jöl lehetett befejezni.

Amennyire tetszett a darab, annyira felejtett nekem az, ami színet alatt a foyerben történt. Közéleti kitűnőségek, jelentékeny nevek hordozói, nagy nők és kis nők, a társadalom apraja és nagya egymás után kereste fel a szerzőt szerencsekívánataival az örömeik és rokonszenvnek olyan spontán kifejezésével, amelyet csak igen ritkán lehet látni. Az apahidai kis árva fiú, aki egy nem könnyű sors folyamán az orosz fronttól a Doherdóig heljárta a félvilágot, s közben újságírást kezdett Baján és Szubotlicán, végre kikötött Pesten, ahol ma színpadi kapacitás, általánosan szeretett ember s egyformán jóbarátja Molnár Ferencnek és ezer vidéki kispolgárnak, akikkel együtt városzárta valamely vidéki szálloda éttermében valaha. Stella jó ember és hű barát, nem fut a nagyok után s nem fédegenkedik a kisebbektől: talán ez a hiuságtól s büszsétől való abszolút mentessége az oka, hogy az emberek annyira vonzódnak hozzá. Igen, Stella, aki Szubotlicán majdnem a nögyeleti titkárságig felvitte, ma jelentékeny ember Pesten, egy tisztelt és szeretett névnek a tulajdonosa, aki ma jórészt maga gondoskodik Budapest jókóréről. S van-e ennél szebb, mint megnevetetni az embereket, különösen most, amikor az élet telve van bajjal és szomorúsággal. Van-e ne-mesebb dolog, mint megszállantani a mosoly fényét az emberek szemében s nagyot varázsolni oda, ahol felhő és köd sötétül el a láthatárt.

H. K.

RÁDIÓ

Zsidó dalest a beogradi rádióban

Nívós hangversenyek a szerdai rádió programján

A szerdai rádióműsor hangversenyekben nyújt nagy választékot. Érdekesnek ígérkezik a beogradi közvetítés. A stúdió zsidó-dalest rendez »Szombati énekek« címen. Közreműködnek Grusmann főkantor, az eskenazi hitközség énekkara és Brezovsek karnagy (21.15). Ljubljában a Ljubljana» dalárda ad hangversenyt a mikrofon előtt (20.30). A ljubljani műsort Zagreb is átveszi. Hangversenyt nyújt a budapesti leadó is, a műsoron operarészletek szerepelnek (20.00). Berlinben Ketelhey angol zeneszerző a rendkívül népszerűvé vált »Perza vásár« szerzője ad önálló hangversenyt (20.30), utána kamarazene-estét rendez a stúdió. Kiemelkedik a hangversenyprogramból a cseh filharmonikusok monstre hangversenye, amelyet a prágai leadás után valamennyi csehszlovákiai állomás közvetít (20.00). Brüsszelben Kalivoda Olga magyar hangversenyének vendégszerepel a rádióban. A műsoron operaiárik és műdalok szerepelnek (20.15). Königsberg leadója kamarazenét ad (21.15), ugyiszintén Varsó is, változatos programmal (20.15).

Az egyetlen operaelőadás Nápolyból hallható. A San Carlo színházból Giordano »Andrea Chenier« című dalművének előadását közvetítik (21.02). Londonból a »Norma« című opera negyedik felvonását kapjuk (22.15). A műsoron egy operaelőadás is szerepel, amelyet a hamburgi leadó közvetít (20.00).

SPORT

Jugoszlávia legjobb hölgyvivői
vesznek részt a palicsi hölgyvivő-versenyen
Június 23-ikán lesz a verseny

A szuboticei vivőklub június 23-ikán rendezi meg Palicson a jugoszlávai hölgyvivők országos versenyét, amely iránt annál is inkább nagy érdeklődés nyilvánul meg, mert mindeddig Jugoszlávia hölgyvivői nem vettek részt országos jellegű versenyen. Az országban az utóbbi évek alatt rendkívül fellendült a vivősport és már a hölgyek köréből is tekintélyes számú vivőgárdát neveltek fel. A versenyen, amely rendkívül szép sportmak ígérkezik, Beograd, Becskerék, Noviszad, Split, Szubotica legjobb hölgyvivői fognak startolni.

A noviszadi hölgyvivők részéről Schneiderné,

Schmaufer Ilus, Gansz Ica, Novák Aranka, Pejes Sári, Becskerékről Engl Piri, Beno Luci, Christian Margit, Szuboticáról Schröger Lily, Streisinger Mancsi, Allein Böske, Török Anny, Splitből Vuicsics Mira küldték be nevezésüket.

A verseny délelőtt kilenc órakor kezdődik a Vigadó térszán. Este kilenc órai kezdettel vivőakadémiát rendeznek, amelyen a hölgyeknek kívül résztvesznek az ország legjobb férfívívói is.

A rendező egyesület a győztesek számára értékes tiszteletdíjakat tűzött ki. A verseny részletes programját még közölni fogjuk.

Dr. Korosec közlekedésügyi miniszter serlegéért
mérkőzik a ZsAK Ljubljában

A szuboticei vasutascsapat öt mérkőzést játszik Szlovéniában

A szuboticei vasutasok csapata, a ZsAK — mint jelentettük — június végén szép turát bonyolít le Szlovéniában. A tura állomásai: Maribor, Celje, Jesenica és végül Ljubljana lesznek, ahol a vasutasok nagyszabású országos sportünnepségein vesz részt a ZsAK.

Az első mérkőzést vasárnap, 23-ikán Mariborban játssza a ZsAK, a legutóbb Szubotican járt jóképességű vasutasok ellen, 26-ikán Celjében az SK Celje vendége lesz a szuboticei csapat, majd 28-ikán Jesenicán mérkőzik az ottani sportklubbal. Végül két napos körmérkőzés keretében Ljubljában fog a ZsAK vendégszerezni. A körmérkőzések fényes ünnepségek keretében kerülnek lebonyolításra, amelyeken a ljubljani vasutasokon kívül a maribori, zagrebi és szuboticei ZsAK csapatai vesznek részt. Az ünnepségek fővédnökségét dr. Korosec Antun közlekedésügyi miniszter vállalta el, aki értékes serleget tűzött ki a mérkőzések győztesének.

A ljubljani körmérkőzések első napján, 29-ikén a maribori és a zagrebi vasutascsapatok játszanak elő-

mérkőzést, majd a szuboticei ZsAK a ljubljani vasutasokkal mérkőzik. Másnap a két vesztes és győztes csapatok mérkőznek egymással.

A ZsAK csapata szombaton reggel utazik el Szuboticáról a turára Gregorics Franjo állomásfőnök, az egyesület ügyvezető elnöke vezetésével. Az öt mérkőzésre a ZsAK a következő tizenhat játékost viszi el magával: Gül, Ivics, Csizsai, Cvetkovics, Steszna, Kenyeres, Zvekan, Budanovics III., Mijatovics, Hirman, Takács, Roglics, Stark, Katrinca, Ruszsimovics, Baeslia. Ezekből a játékosokból fogják összeállítani a csapatot az egyes mérkőzésekre.

A ZsAK kitűnő játékosgárdát visz magával a turára. Jelentős megerősödést jelent a csapat számára Roglics, akit most helyeztek vissza Szubotica-ra és ismét elfoglalja helyét a balösszekötő poszton. A tura öt komoly mérkőzése nehéz feladatot ró a ZsAK-ra, amely remélhetőleg minden fölé teltető el fog követni, hogy szereplésével elismerést szerezzen Szubotica futhallsportjának.

esett 11-esből. Az Ökonomból kiváltak: Nopmayer, Gessler, Wölfl és Udvari, míg az Omladinából főképpen a védelem játszott jól. Lukács bíró pártatlannal vezette a mérkőzést, de az Ökonom javára két 11-est cínézett.

VRBÁSZ

Szentai AK—Vrbászi SC 4:0 (3:0). I. osztályú bajnoki mérkőzés. Bíró: Priboj. A VSC-ből hiányzott Schmidt és Totomirov, ami a csapat akcióképességét teljesen megbénította. Egyedül Erlmann és Hilkene I. volt jó. A szentiaik két gólya szabadrugásból esett, a másik kettőt a center lötte.

ADA

Adal SC—Szuboticei Tank 2:1 (0:1). Bíró: Kopilovics. A mérkőzés úgy indult, hogy a Tank hatalmas gólaránnyal nyert meg. Tank határozottan jobb futballt játszott, de Ada a második féldőben oly elánnal fektet a játékba, hogy a mérkőzést Fodor két gólyával a maga javára döntötte el. Az adal csapat minden embere nagy lelkesedéssel játszott. A Tank legjobb embere Blázso center volt.

SZTARIBECSEJ

Becseji Szoko—Szombori Szoko 4:0 (1:0). I. osztályú bajnoki mérkőzés. Bíró: Boros. Nagyszámú közönség jelenlétében folyt le a Sztaribecseji Szoko bajnoki mérkőzése a Szombori Szokoval. Szombor kezd és néhány percig fölényben játszik, majd a Szoko veszi át az irányítást és a 8-ik percben Pollák szép beadását Rozman védhetetlenül a hálóba lövi. A gól után szép mezőnyjáték folyik, mialatt mindkét csapat több veszélyes kitörést kísérel meg, de eredménytelenül. A második féldő elején a szombori csapat még egyenrangú ellenfélnek mutatkozik. Különösen fej- és észszerű passzjátékuk tetszik a közönségnek. A becseji csapat által diktált erős iramot azonban már nem bírják. A 15-ik percben Rozman áttör a védelem és Bőresökhöz továbbítja a labdát, aki belövi. A gól után Szombor váratlanul erőre kap, a csatársor néhány veszélyes leütést vezet, de támadásuk megtörik a védelemre, vagy pedig az állandóan driblizó jobbösszekötő rontja el a helyzetet. Majd véglegesen a Szoko jut fölénybe és a védelem szívós ellenállása ellenére a 20-ik percben Bőresök beadását Rankov védhetetlenül belövi. A 30-ik percben Rankov öcsjeit a bekel és sérülten kiáll. Végül a 44-ik percben Pollák egy mesteri lövéssel beállítja az eredményt. A szombori csapatból a kapus, a center és a védelem vált ki. A Szokoból minden ember észszerűen és lelkesen játszott. Boros jól bíraskodott.

A sztariibecseji »Tesla« hazena- és futballcsapata Kikindán. Sztaribecsejéről jelentik: A sztariibecseji »Tesla« hazena- és futballcsapata a görögkeleti pünkösdi ünnepek alatt Kikindán vendégszerepel az ottani »Koszovó« hazena- és futballcsapata ellen.

KÖZGAZDASÁG

Országos vásár Horgoson. Június 23-ikán, vasárnap országos vásárt tartanak Horgoson. A vásárra vérszemes helyekről szabályszerű járátlevéllel ellátott állatok felhajthatók.

Kövezik a szentai főuccát. Szentáról jelentik: Most készítette el Szabó Mátyás városi mérnök a szentai beltér és főucca kikövezési tervét. A mérnöki hivatal számítása szerint elsőrendű keramittal a főucca kikövezése és a beltér kiaszfaltozása mintegy 5,000.000 dinárba kerülne.

Szenta város félmillió forinttól esik el. Szentáról jelentik: A napokban Szentára érkezett miniszteri rendelet értelmében a városnak csak augusztus elsejéig szabad a vasuton, vagy hajón érkező áruk után járó kövezetvámot beszedni. Minthogy ez a rendelet a várost félmillió forinttól fosztaná meg, a városi tanács előterjesztést tett a közgyűlésnek, hogy a miniszteriumot kérjék fel, hogy a kövezetvám szedésére vonatkozó koncessziót újabb három évre hosszabbítsa meg.

Augusztus végén nyílik meg a VIII. oszjeki vásár. Oszjikekről jelentik: Ezuttal nyolcadszor rendezik meg az oszjeki vásárt, amely évről-évre jelentékenyebb anyagi és erkölcsi sikerrel zárul. A mintavásár az idén augusztus 31-ikén nyílik meg és szeptember 8-ikáig tart. A vásár keretében a gyáripari termékek és mezőgazdasági eszközök nagy tömegén kívül bemutatásra kerülnek a belöldi kisipar produktumai is. Egy kiállítási napot a belöldi szarvasmarhatenyészet feltelegének dokumentálására fordítanak és a tenyésztésközponttal egyidejűleg löversenyt is rendeznek gazdag és változatos programmal. Külön érdeklődésre tarthat számot a népviseletek és népművészeti tárgyak kiállítása. Kucsics oszjeki főispán a tartomány egész közigazgatási karával azon fáradozik, hogy a VIII. Oszjeki Vásár még az előbbieknél is impozánsabb és gazdagabb tárháza legyen a belöldi ipar és gyáripar termékeinek.

Új borászati szaklap indul Oszjikeken. Julius elsőjén »Reflektor« cím alatt horvát, magyar és német nyelvű borászati szaklap indul Oszjikeken. A lap havonként kétszer, szüreti hónapokban négyszer fog megjelenni. Előfizetési díj egész évre száz dinár.

Nem szabad házaini. Szomborból jelentik: Matkovics Dobrica bácskai főispán szigorú rendeletet adott ki, amelyben súlyos pénzbírság terhe alatt megiltotta a házalás utján való kereskedést.

**A BÁCSMEGYEI
NAPLÓ - RA**
bármelyik naptól kezdve
lehet előfizetni s az
előfizető részesül a
könyvkedvezményekben

MOL

Moli Szoko—Mokri »Delilat« 3:1 (3:1). Mindkét csapat szép játékot produkált és a rutinizottabb csapat került ki győztesen. Jók voltak a Szokoból Macskási III., Joka, Kuzman és Marjanov. Míg a mokrianiaknál a közvetlen védelem és a center. Drágin jól bíraskodott.

ODZSACI

Ökonom FC—Omladina FC Bdes 1:0 (1:0). Bíró: Lukács. Az Ökonom meg nem érdemelt győzelmet aratott: a balszerencsével játszó bácsi csapat felett, amely legalább három góllal volt jobb ellenfelénél. A bácsi csatársor szépen kidolgozott akciót a gól előtt nem tudta befejezni. A döntő gól az I. féldő 14. percében

Csak a FIGOL és semmi más

gyógyítja meg Önt a legrégebb, legmakacsabb és legelhanyagoltabb székszorulástól, valamint a gyomor és a belek bármilyen be-
tegségétől. A FIGOL gyógyerejű tengeri növényekből és fügeből készült háziszser, ize rendkívül kellemes. Készíti és postán szét-
küldi Dr. Semelié gyógyszerháza Dubrovnik 2. — Ára üvegenként 40 dinár, 3 üveg 105 dinár, 8 üveg 245 dinár.

TÁRCA
VÉGÁLLOMÁS

Írta: PALÓC GYÖRGY

Az ember a hátsó perronján állt a villamosnak és nézte, amint mögötte az egykor széles körút messzisége...
szűkült és aztán a csúcs mögött elenyészett a köd-
ben... Az embernek, aki állt a villamos hátsó perron-
ján, a szemébe kúposodott az egész ut, amit tett és a
nap már lefelé konyult, mikor a jegyét kérte tőle a
kálauz.

— A végállomásig! — vetette oda mellékesen.
Tekintete állhatatosan tovább nyalta a házak ar-
chitektúráit, a tereket, az elhaladó kocsikat, az autókat
és az embereket.

— A soffőr, — mormogta magában, — a soffőr
még nem így készen születik rögtön, amikor meglátja
a napvilágot, de már minden készsége megvan hozzá,
hogy azzá legyen, keményen előre vág az arcéle, a
szeme hideg és biztos; lehetne azonban még hadvezér
is, vagy tőzsdenapoleon, vagy főszerkesztő, azonban
lévén ez könnyebb eshetőség — különösen mérsékelt-
több sorsu ember számára — hát végigjárta a tanfo-
lyamot és beül a kocsiba, melynek az arcéle éppen úgy
hasítja a levegőt, mint az övé; — aztán a szél még
keményebbre vonja az ajkait és a viharok harnára pán-
tinázzák a képét...

— A dajka, — suttogta maga elé, — a dajka tolja
a gyerekkocsit és vagy lelkiismeretesen végzi felada-

tát, vagy nem, ez aztán meglátszik azon, hogy: az át-
járóknál mennyire ügyel, a napos oldalon megy-e,
gyorsan-e, vagy lassan, rákacsint-e a bakára, aki fixi-
rezza őt, háromkodik-e, ha a gyerek bögni kezd, vagy
pedig halk dudorászásba fog? A dajkának hivatala
van, akár a bankfiúknak és ezenkívül még sok más
minden is beletartozik az ő életébe.

— A gyalogláró szítja a járműveket a keresztzö-
déseknél, hogy aszongyat: »így meg úgy, már menni se
lehet az utcán életveszély nélkül! — és a kényur bent
a kocsis puha élében méltatlankodva szól oda parfümös
hölgyeknek: »mégis csak hallatlan, hogy ez a sok lé-
lítő megkéri a gumirádió kerekét! — és a hölgy vá-
laszol: »ugy utálom ezeket az izzadtszagu, csámpás
talpalókat! Rémes dolog gyalog járni ilyen melegben!.

— A kocsis hivatalból káromkodik és ostorával
rácsap a talicskát toló inasgyerek hátára. »Az anyád
minden!« ordít és az inas fenyegetve felel: »a fű-
det, te vén marha!«

— Az emberek sietnek, sokan epileptikusan össze-
esnek, három idealista költő a házak építési stílusát
szemléli és megáll egy középület előtt. A rendőr, aki
komplottot sejt, gyanus szemmel figyeli őket, aztán
odasétál, igazoltat és keményen szól: »ne csoportosul-
janak!«

— A nyomor ordít. A pénz bután tobzódik. Az uc-
ca mocskos, aki négyezer egymásután végigmegy raj-
ta, hekkikát kap a portól. A házakról hull a vakolat.

Mégis az estszürkület homályában nem látszanak
többé éles kontúrok, lámpák gyulnak ki az alkonyat-
ban, tranparénsék és csillogó kirakatok. Feltalálták a
rádiót, filmek peregnék a mozik ajtajai mögött, repülő-
gép herreg valahol fent a felhők között, gőzhajók sik-

lanak távoli hullámokon és ki tudja, még mi minden,
de már van, megvan az ut mögött, az ember utja mö-
gött, aki állt a villamos hátsó perronján és nézett
maga után, hogy felnövelje valóságokból a jövőjét és
mikor már a sötét ráborult a perspektívájára, akkor
már befelé tekintett és látta azokat a dolgokat is,
amik hiányoznak, de meglehetnének.

És a kálauz kiáltott:
— Végállomás!

Az ember leszállt és a tehetetlenség erejével fog-
va gyalog lendült tovább azon a pályán, amerre eddig
a villamos hozta és ment az éccakában ott, ahol már
nincsenek sínek. Nem vette észre, hogy mögötte a vá-
ros kapui bezárkóztak és nem vette észre, hogy rajta
kívül senki sem jár a falakon túl.

— Tovább rakni a síneket, — suttogta, — építeni
és dolgozni! Nem lehet halasztgatni, most mindjárt
menni kell fogni, éjje! Ott bent fojtó a léghör, kevés a
levegő, kevés a sok embernek az a kis város, ki kell tá-
gítani a város falait, emberek, dolgozzunk!

És körülnézett és nem látott senkit. És a ködön át
halványan feléje pislogott a városból pár hunyó sze-
mafor. Arra rohant, de a kapuk már zárva voltak. Ek-
kor dörömbölni kezdett, a vér kiserkedt kezeiből, el-
gyengült, feje lecsuklott, térdre hullva még összeszed-
te utolsó erejét és teli torokkal üvöltötte a pirkadó haj-
nalban:

— Emberek, ne aludjatok! Segítség! Segítség!
De bentről csak mélylmu hortyogásorkesztér fe-
lett.

Az éjjeli őr pedig rivallt:
— Ne zavarod a társadalom nyugalma!

RÁDIÓSOK!
S. I. G. négylámpás, háló-
szati készülék a legújok-
...
Képviseletet

Hol vásárol a vidéki Suboticán.
Illustration of a busy street scene with people and buildings.

Furnir
enyvezett lemez
parkett
Fister Gusztávnál, Fra Ješe try 6
Hölgyek és urak figyeimébe!
Kiváló s répen festi és vegyileg tisztít
WIHART IMRE
Sokoljska ulica 3

Vászi
Acélrollógyártás
a legjobb kivitelben, olcsón
Vászi Péter
ujjonnan berendezett rollógyártótelepén
Bene Sudarevičeva ulica 41

METROPOL-GARAGE
vállalja az összes rend-
szerű autók javi-
tását garancia mellett!
Oslobodjenja (Šentai) ulica 23

RADIO
KONRATH D. D.
rádiókészülékei
olcsók, jók, megbi-
hatók
MECHANIKAI-GÉP
Speciális fém- és vasszer-
tegá munkák,
gépjavitás, új konstrukciók
és minden-
nemű szivattyúk készítése
és javítása
PUSKAS FERENC
moderán mechanikai és gépműhelyben
Tolstojeva (volt Ódor) ulica 7 szám

Butor
Épület
Portál
Mérth Lajos
asztalosnál
VII., Jugoviča ulica 13.

Ujjonnan berendezett b
Trumbićeva al. 11, csirkepiac, saját ház, az összes
szakmába vágó megrendeléseket és javításokat a leg-
jutányosabban vállalom.
Nagy raktár az összes lófelszerelési cikkekben,
utazó bőröndök, ridikülök, pénztárcák, stb.
Ujdonság! Utazók figyelmébe!
Saját érdekében mielőbb tekintés meg „Diadal”
magnagyobbítható bőröndjeimet.
Andrási Gy., Subotica

Üzletemet áthelyezem
augusztus 1-én a gim-
náziummal szemben,
Trumbićeva ulica 2/a
(régi ecetgyár) mely
alkalomból leszállí-
tott áron kaphatók:
Golyóscsapágyak,
Angol tevezőr, balata-
és bőrszija, dobsinek,
csövek, fűrdőszoba-ber-
endezések, gummiárak,
tömítések, amerikai gép-
olajok, ponyvák, oxigen
és az összes műszaki cikkek
KEMÉNY GYULA
Subotica — Telefon 29

Sütemény 2 din.
Haboskavé
süteménnyel 5 din.
Fagyalt
egy szelet 3 din.
Alkalmi és lakodalmas
Torták
olcsón 5408
„MIGNON”
Institőrész Sándor
ujjonnan megnyitott cukrászdájában
SUBOTICA, Strömajerova ul. 22
Hápiac, Faragó mészáros mellett

SOMBORBAN
a BÁCSEMEGYEI
NAPLÓ részére
hirdetéseket
Dr. Szántó
Miklós
Kralja Petra ulica
(Bajai ut) 45. vez fel
Telefonszám 341

Gyümölcsöt
és mindenemű főzeléket átvé-
szünk bízomnyie adagjában
garancia mellett 547
Mehušas & Baruh
Wien I. Fleischmarkt 22

18 dinár 100 kgr. száraz, parkettgyári tűzifa Subotica állomáson, Vujković J. és Tsa
tölgyhulladék teljes vagonvételnél. Subotica, Jukičeva ul. 41. tel. 6-69

NYILT-TÉR

Értesítés

A rádió iránt érdeklődőknek tudomására hozzuk, hogy a jövő hónapban megnyitjuk rádióosztályunkat melyet, minden eddigit felülmúló

legtökéletesebb rádiókészülékekkel

legszebb csengésű hangszórókkal

és a legfinomabb rádióalkatrészekkel szerelünk fel. Kuláns feltételek. Ügyfeleinknek külön kedvezmények.

Centralna Banka
Subotica

0708

Bačko-Torontalska Vodna Zadruga

és

Stari-Bečejsko—Vranjevačko—Petrovoselska
Vodna Zadruga, Stari Bečej

Broj 201—1929.

Pályázati hirdetés

A »Bačko-Torontalska Vodna Zadruga« Stari-Bečejen pályázatot hirdet a társulati igazgató-főmérnöki állásra, aki egyúttal a »Stari-Bečejsko—Vranjevo—Petrovoselska Vodna Zadruga« igazgatói teendőit is ellátni köteles.

A pályázaton részt vehet minden fedhetlen előéletű SHS állampolgár, aki az államnyelvet szóban és írásban tökéletesen bírja, műszaki főiskolán mérnöki oklevelet szerzett és vízszabályozási vagy ármentesítési építkezéseknél töltött két évi gyakorlatot tud igazolni.

A szabályszerűen felbélyegzett kérvényhez csatolndók:

1. születési anyakönyvi kivonat,
2. állampolgársági bizonyítvány,
3. erkölcsi bizonyítvány,
4. mérnöki oklevél másolata,
5. az eddigi alkalmazást és az előírt gyakorlatot igazoló okmányok.

A pályázati kérvények 1929. július hó 3-ig bezárólag adandók be a »Bačko-Torontalska Vodna Zadruga«-nál Stari-Bečejen.

Az igazgató-főmérnöki állás lehetőleg azonnal, legkésőbb azonban 3 hónapon belül elfoglalandó.

Az állás javadalmazása:

I. A »Bačko-Torontalska Vodna Zadruga«-nál:

a) Fizetés a noviszádi »Centralni Odbor za Vodne Zadruga«-nak 830/1923. sz. a. kelt és a Földművelésügyi és Vízügyi Miniszterium által 9393/1924. sz. a. jóváhagyott illetményszabályzata szerint.

b) Drágasági és családi pótlék ugyanezen szabályok szerint.

c) Utazási átalány évi 2380 dinár.

d) Szolgatartási átalány évi 3000 dinár.

e) Szabad lakás a társulati székházban.

II. A »Stari-Bečej—Vranjevo—Petrovoselska Vodna Zadruga«-nál:

a) Igazgatói működési pótlék évi 12000 dinár.

b) Utazási átalány évi 2400 dinár.

A társulat választmánya fentartja magának azt a jogot, hogy a pályázók közül tetszése szerint válasszon.

Stari-Bečej, 1929. június hó 8-án.

Bačko-Torontalska Vodna Zadruga Stari-Bečej részéről:

Smik Gyula s. k.
alelnök.

6276

Stari-Bečejsko—Vranjevačko—Petrovoselska
Vodna Zadruga részéről:

Dr. Martinovic Pavle s. k.
elnök.

Strosmajerova ulica 10, Bodis-féle cukrászdabódéban naponta háromszor Faragó-féle friss és izletes kenyér és finom vajas péksütemény kapható. Kérem a nagyrabecsült vevőközönség becses pártfogását

tisztelettel

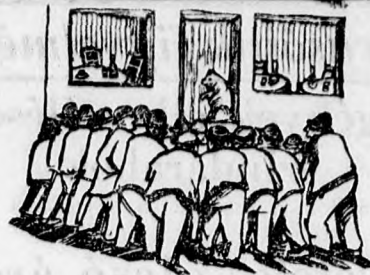
Özv. Faragóné

Dr. SEIDL
GYÓGYPENZIO
(KURHAUS) CRIKVENICA

Tengeri-fürdő és klimatikus gyógyhely
Egész éven át nyitva!

I. rendű intézet. Központi fekvés a strandfürdőnél és a gyógyparknál. Kényelemmel berendezett szobák balkonokkal és loggiákkal. Fürdők. Fürdővendégeknek gyógyhasználat nélkül is. Május 1-ig mérsékelt árak. Részletes prospektus kívánatra

2401

Mit kérdezed mi ez?
Ugyis tudod már!

HIRT PALI bácsi vendéglő
nyári kerthelyisége

Állandóan frissen csapolt sör, jégbehűtött italok,
házikonyha. — Gígyázene!

Háromszobás lakás

előszobával és mellékhelyiségekkel,
továbbá 5 nagy raktár nagy udvarral

azonnalra kiadó

Bővebbet

Eckstein Simon cégnél, Novisad

Futoški put

6658

60 lánc prima szántóföld

uj épületekkel

e l a d ó

Bővebb értesítést ad:

Dr. Löbl Marcell ügyvéd Subotica

Krupeževićeva ulica 1.

1721

Olcsó árak! Olcsó árak!

Fűzők, orvosi rendelésre haskötők
a legmodernebb kivitelben

GUTAI-nénál

VII., Ostojiceva ulica 32.

VÁNDOR A NAGY UTON

VIDOR IMRE REGÉNYE

Sándor csak áll. Most megint valamit kellene mondani. De mit? Semmi sem jut az eszébe. Tétova szemek megakad a könyvespolcon. Csillogó aranyos könyvek. Az ott Thomas Mann. Budenbrooks. Ismeri. Tudja. Nézi. Azt nézi.

— Nagyon megijesztett. Ilyet nem szabad! Hiszen mi mindig jó barátok voltunk! Hallja. Igen. Most valami megindul. Belül. Most mindjárt sírni kell. Jönnék a könnyek a szivéből. Most már a torkánál van. Nem! Ne! Nem szabad! Vissza kell fojtani! Le kell nyelni a könnyeket. De nem tud nyelni. Fából van a torka. Erőlködik. Most... most sikerült. Így. Mi az? Klári beszél? Igen. Hozzá beszél. Meg kell hallgatni.

— Nekem is nehéz óráim voltak. Elmondom. A papa férjhez akar adni. Nem akartam. Ellenkeztem. Ezért utaztam el. És... De belefáradtam. Mindegy. Egyszer csak meg kell lenni. Hát így... A jövő héten... az eljegyzésem...

Érti. Igen érti. Valamit mondani kellene. Igen, gratulálni. Nem fontos. El kellene menni. Ez fontos. Csak ez sikerüljön. Hogy el ne essék. Mert szédül. Meg kellene kapaszkodni valamibe. Ott az ajtó. De nincs mibe fogózni. És nagy ut. Hogy kellene ezt csinálni, hogy észre ne vegyék? Akarni kell! Akkor megv. Csak akarni! Kiegyenesedni... Így... Ugy-e, hogy megy? És valamit mondani! Akármit. Kell.

— Jó éjt Klári! Ne haragudjék rám!
Jó volt. És Klári most jön. Kezet nyújt. El kell fogadni. Óvatosan, mert az egyensúly elvesz. Sikerült. Nagyszerű! És boldog. És mosolyog. Most a kimenés is sikerülni fog. De a kéz még itt van a kezében... Meddig? Klári nem veszi vissza. Ránéz. Meghatottan mosolyog Klári. Könny is csillog a szemében. Ez szép. De a kéz! Mit csináljon a kézzel?

Végre! A kéz eltávozott. Egyszerűen, simán. Ó is így fog. Megfordul. Egyet lép. Szent Isten! Ez az érzés! Elesik? Nem! Erősnek kell lenni! Egészen jól megy. Már is itt az ajtó. Az előszoba.

Hopp! Nem szabad elfelejteni! A kalapom! Igen. Itt van. Ez az. Most már más nincs.

Lépeső. Öt. Egy, kettő, három, négy, öt. Ez is megvan. Most az udvar. A kapu. Ucca. Sötét van. Este van. Fáradt. Pihenni kellene. A kerítésnek dőlni. Csak egy kiesit. Nem. Haza kell menni. Este van. Már késő lehet. Hány óra vajjon? mindegy. Ugyis sötét van. Haza kell menni. Szépen. Óvatosan. A házak mellett. Akkor nem szédül. Az a szédülés! Kellemetlen, ijesztő. De elmulik. Rovó mondta. Aztán aludni is fog tudni.

Nini! Már is hazaért. Ez a ház. Ez az ajtó. Margit. Aggódó arc. Mért aggódik?

— Sándor! Valami bajod van? Rosszul érzed magad?

— Fáj a fejem. De már mulik. Majd lefékszem. Akkor jó lesz.

Milyen okosan tud beszélni! Meg van elégedve magával.

Levetkőzik. Margit is segít. Milyen jó, hogy segít. Milyen puha a keze. És könnyű. Az a másik olyan sulyos volt. Olyan kicsi és olyan sulyos. Ráfeküdt az a kéz és nem bírt szabadulni...

Milyen jó ez az ágy!... Puha. Hüvös. Lehunyja a szemét.

— Köszönöm! Köszönöm!

— Akarsz valamit?

— Nem, nem! Aludni. Majd elmulik.

... Igen, aludni. Ez jó lesz. Most elalszom. Minden olyan lágyan kavarog...

— És elaludt. Pár perc múlva felriad. Szive rendetlen lüktetését érzi az egész testében. Koromsötét éjszaka. Csend. Ez a csend úgy zug a fülében. Utálatos. Tűrhetetlen. És a feje olyan tiszta, könnyű, világos.

... Mi történt? Nekidültem. Akartam. A nagy

célt. Utoljára. És... Nem, nem gondolkodni! Aludni!

... Tizennégy év siklott ki az életéből. Tizennégy? Több. Hol kezdődött? Ott a kisvárosi kis szobában. A szobornál. »Tavas virul a tar ligetben uira«. A taps, diadal mámorától pirosra izzik a fiatal lélek... Nem! Minek! Nem kell erre gondolni! Aludni kell!

Aludni kell! Mit kell csinálni, hogy aludjon? Van orvosság. A veronál. Itt van. Az éjjeli szekrény fiókjában. Ez az. Egy adag. Így. Most majd elalszik.

... A gyár. A kapu. Az udvar. Az igazgató. Bűn... Börtön... Kegyelem!

... Egy kis baba. Most elalszom.

... Waldmanné... Berek Ede... Alkotni! Irni! Még sem alszom?

... Egy levél... Vége... Hivatalba kell menni... Atády bácsi... Margit! Akácvirág...

... És mégsem alszom. Elég volt! Nem kell több feljaro emlék!

... Mit kell csinálni, hogy aludjam? Van orvosság. Már bevettem? Nem, csak akartam.

Hiszen ha bevettem volna, már aludnám. Egy adag. Így. Most biztosan elalszom...

... Margit! Fiatalság! Szerlem!... Keserü... És Ilka is! Nem! Nem kell tovább!

... Házasság... És a piszok... És... Nem! Veronált! Még veronált! Mert különben új napot kel újra átélni! Nem! Nem! Veronált! Még veronált! Így... így... így... Aludni! Margit... Ilka... Klári... A gyár... A gyár... Lopni... Onnan indultam, oda tértem vissza...

Nincs tovább. És maradt utánna egy befejezetlen regény.

Margit a gyászév leteltével férjhez ment Rovó doktorhoz. De ez már nem tartozik Rozsos Sándor életének a történetéhez.

(Vége.)

Olvásóink figyelmébe**Regények, elbeszélések,
szindarabok**

valamint érdekes ismeretterjesztő művek a legkiválóbb szerzőktől

**kivételes olcsó áron
június végéig!**

Valamennyi kötet új példány, szép kiállításban. Páratlan alkalom minden könyvvelő részére, mert minimális áron 450-800-1100 oldal terjedelmű sorozatokat vásárolhat. Az egyes csoportok összeválogatása olyan, hogy mindennemű igényt és érdeklődést a legtöbbször kielégít, a mellett a legalkalmasabb uti olvasmányokat foglalja magában. Aki nyaralni megy és aki otthon marad, egyformán örömet talál ezekben a könyvsorozatokban.

Szállítja a Bácsmegyei Napló könyvosztálya a pénz előzetes beküldése vagy utánvét mellett. Portóköltés címén 3 sorozatig sorozatonként 5 dinárt számítunk, 3 sorozaton felül tekintet nélkül a sorozat számára 20 dinár a portóköltés.

A szállítás július 1-én kezdődik, sissen tehát megrendelését sürgősen hozzánk juttatni, mert a rendeléseket a beérkezés sorrendjében adjuk postára.

29 dináros sorozat**IX. SZOROZAT**

Conan Doyle: Az Agra kincse
Heltai Jenő: Masamód
Kobor Noemi: Jeruzsálem pusztulása
Schöpplin Aladár: Kiti! János szerencséje
4 kötet, 432 oldal. Eddigi bolti ár 65 dinár.

X. SZOROZAT

Georg Hermann: Egy elhibázott élet
Móricz Zsigmond: Csitt-Csatt
Kabos Ede: A holló
Ujhelyi Nándor: Egy szerelmes ifjú története
4 kötet, ??? oldal. Eddigi bolti ár 78 dinár.

XI. SZOROZAT

Heltai—Molnár: A ferencvárosi angyal
Laczkó Géza: Német maszlak, török áfium
A szerelem az én bűnöm (Francia regény)
Twain: Az ellopott csefént
4 kötet, 860 oldal. Eddigi bolti ár 72 dinár.

XII. SZOROZAT

Földes Imre: Hivatalnok urak
Heltai Jenő: Tündérlaki lányok
Krudy Gyula: Pesti abum
Wedekind: A föld szerelme
4 kötet, 579 oldal. Eddigi bolti ár 75 dinár.

XIII. SZOROZAT

Dosztojevszki: A játékos naplója
Shaw: A kapitány
Tersányszky J. Jenő: A két zöld ász
Turgenev: A diadalmas szerelem dala
4 kötet, 617 oldal. Eddigi bolti ár 76 dinár.

XIV. SZOROZAT

Cschov: A semmirekélő. A halál árnyai
Kobor Noemi: Goethe
Maeterlinck: Szent Antal csodája
Petrarca: Szerelme szentjei, kötve
4 kötet, 705 oldal. Eddigi bolti ár 75 dinár.

XV. SZOROZAT

Barbusse: Szerelmi kábulat
Biró Lajos: Férfiak
Havas Alice: Katicabogár
Schützler: Gurlan Berta asszony
4 kötet, 583 oldal. Eddigi bolti ár 75 dinár.

31 dináros sorozat**XVI. SZOROZAT**

Gracza György: Kossuth Lajos
Karinthy: Két álom
Kobor Tamás: Furesák klubja
Korolenko: Makár álma
Sudermann: Otthon
5 kötet, 612 oldal. Eddigi bolti ár 90 dinár.

A sorozatok közlését folytatjuk.

Itt levágandó

Bácsmegyei Napló kiadóhivatala
Szobotica

Ezennel megrendelem a számú sorozatot, sorozatonként dinárért.

1. A sorozat árát portóköltéssel együtt a mai napon beküldtem.
2. A sorozat árát és a portóköltést kérem utánvételezni.

(A nem kívánt törlendő.)

Olvasható aláírás:

Pontos cím:

KINTORNA

— Ugy-e, kedvesem, a régi ruhában nem mennél hangversenyre.

— De nem ám!

— Akkor jó, hogy csak egy jegyet vettem.

*

Előadás a mezőgazdasági akadémián. A professor magyaráz:

— A mezőgazdasági termelés egyik legfontosabb kelleke a trágyázás. Kétféle trágya van: az istállótrágya és a műtrágya.

Egy hallgató megkérdezi:

— Tanár ur kérem, melyik a jobb?

— Izlés dolga — felelte a tanár.

*

Az atyáfit észreveszi a rendőr az utcán, kemény téli időben, fekszik a hóban eszméletlenül állapotban. Odamegy a rendőr és megállapítja, hogy az atyafi megfagyott. Telefonál a mentőkért, akik beszállítják a megfagyott embert a kórházba.

A kórházi inspekción orvos megvizsgálja az atyafit és megállapítja, hogy még él. Odaint három ápolót és kiadja nekik az utasítást:

— Két ember dörzsölje a testét ennek a fagyott embernek, a harmadik öntsön a szájába pálinkát, amíg magához nem tér.

Erre az atyafi kinyitja a szemét és halk siri hangon megszólal:

— Inkább egy dörzsöljön és kettő öntse a pálinkát...

*

Orvos: Uram, az anyósát megmérgezték. Hogy milyen méreggel azt még nem tudom.

Brumzala: Én azonnal tudni akarom. Tessék rögtön felhívni.

Orvos: De hiszen még él!

Brumzala: Az mindegy. Én tudni akarom.

*

— Igaz, hogy újra nősülsz?

— Igaz.

— Hatvannégy éves korodban? És hány éves a menyasszonyod?

— Tizenkilenc.

— Szerencsétlen! Mért nem egy ötvenévest kerestél magadnak. Az való tehozzád, nem egy tizenkilencéves. Meglátod megcsal!

— Megcsal? No és ha megcsal? Inkább vagyok benne egy jó üzletben tíz percentig, mint egy rossz üzletben százezer percentig.

*

— Kedves barátom, én olyan szerencsétlen vagyok! Szép fiatal feleségem van, de mit érek vele, ha egy évben tíz hónapig beteg.

— Mit szólnak én? Az én feleségem vén is, csunya is és egész éven át egészséges.

*

Az orvos meghallgatja a beteg panaszát azután azt mondja neki:

— Vetkőzzön le.

A beteg levetkőzik, mire az orvos azt mondja neki:

— Öltözzön föl, így nem vizsgálom meg. Menjen haza és fürödjék meg.

A beteg elmosolyodik.

— Jaj, kérem, doktor ur, ezt már egy hécsi professor is ajánlotta egyszer nekem.

*

Brumzala ur elsőosztályon utazik. Jön a kalauz és elkéri a jegyeket. Kiderül, hogy Brumzalanak harmadik osztályu jegye van.

— Kérem, ez első osztály! — mondja szigorúan a kalauz.

— Igazán? Akkor bocsánat. Én azt hittem, hogy második...

**OLCSÓBB MINT MINDEN MÁS
ÉLVEZETI CIKK ÉS MÉGIS
ÖRÖKKÉ TARTÓ ÉRTÉK****A KIVÁLASZTOTTAK****REGÉNYSOROZATÁNAK
MINDEN KÖTETE**

AZ ÚJ SZOROZAT JULIUS ELEJÉN INDUL!

1. MAUROIS: Két asszony között
2. MARY BORDEN: Flamingo
3. FELIX SALTEN: Bambi
4. ILJA EHRENBURG: Moszkvai sikátor
- 5-6. ARNOLD ZWEIG: Grisa őrmester (két kötet)
7. SUZANNE NORMAND: Nők a gályán
8. H. G. WELLS: Az igazi király
9. PONTOPIIDAN: Thora van Deken
10. KESSEL: A repülőtiszt
- 11-12. SINCLAIR LEWIS: Sam Dodsworth Európában
13. PIRANDELLO: Mattia Pascal kettő élete
14. BARRY PAIN: Férfikor
15. AJÁNDÉKKÖTET (Kiváló értékű magyar regény, melynek bolti ára legalább 50 Din. Az ajándékregényt mindenki maga választja ki 5 felajánlott mű közül.)

TARTALOM:

A legkiválóbb külföldi írók legújabb regényei.

KIÁLLÍTÁS:

Elsőrangú papír, éles nyomás, pompás angol vászonkötés.

ÁR:

A legolcsóbb könyvek. Fele annyiba sem kerülnek, mint a külföldi kiadások. Bolti ár füzve 30 dinár, kötve 40 dinár.

KEDVEZMÉNYEK:

(azoknak, akik a teljes sorozatot június 30-ig előjegyzik)

Füzve 30 DINÁR helyett 19 DINÁR
Vászonkötésben

40 DINÁR helyett 29 DINÁR

EZENKIVÜL A 15-İK KÖTET

INGYEN.

A pénz előzetes beküldése esetén portómentesen szállítunk. Ugyanilyen kedvező előfizetési feltételek mellett megrendelhető a már megjelent első sorozat is.

HAVONTA 2 KÖTET JELENIK MEG!

MEGRENDÉLOLAP

Bácsmegyei Napló kiadóhivatala
Subotica

Ezennel megrendelem a KIVÁLASZTOTTAK című regénysorozatát 15 kötetben. Havonta 2 kötetet veszek át és az első 14 kötet átvétele után az utolsó kötetet ingyen kapom.

FÜZVE 19 din. kedvezményes áron.
KÖTVE 29 din. kedvezményes áron.
A két könyv árát minden hó elején előre beküldöm.
Mindem elején tessék két kötetet utánvétellel küldeni.
A köteteket minden hó elején személyesen veszem át és fizetem ki Önöknek!

Név:

Foglalkozás:

Pontos cím:

Molnár & Moser-
féle világhírű

Eau de Cologne-

Russe
Chipre
L'origan

minden gyógytárban, drogériában és illatszertárban
kapható. Főlerakat: **Herczi-drogéria, Subotica**

Ott, hol
FLIT-et permeteznek széjjel,
Nincsen
polos s van nyugalom éjjel.

A sötétség leple alatt a poloskák elrabolják ál-
munkát és fájdalmas csipéseik következtében
éjszakáink kínos órák sorozataivá válnak.

FLIT behatol minden hasadékba, ahol sváb-
bogarak, poloskák és hangyák elbújnak és sza-
porodnak. Kiirtja petéiket. Megöli a rovarokat,
de emberre ártalmatlan. Nem hagy foltot.

FLIT nem tévesztendő össze a közönséges ro-
varirtókkal: tökéletes rovarpusztító ereje minden
várakozásunkat kielégíti.

Permetezzünk

FLIT

I-a Sisal- és Kender-
Juta-, Len- és Kender-
zsákok viz-mentes
legolcsóbban

kéve kötző zsákok ponyvák

AVRAM SCHIFF
nagykereskedőnél, zsák- és ponyvakölesző
Telefon 24-03. Noviszád Sürgőnycim: Jutešif
Kérjen árajánlatot! Fiók: Beograd-Sava Kérjen árajánlatot!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget,
hogy üzletemet
junius hó 20-án
a Manojlovičeva ulica 7. szám alól az
Aleksandrova ulica 13. szám alá
(volt Kukić-féle üzlet) helyezem át.
Vasiljević Vojislav uri szabó

Figyelem!
Kazánkövecsők és szakemberek!
Elvállalok
lemezhajlítást
2 méter szélességig, fél mm-től
15 mm vastagságig, minden
alakban. U-vasak, stb.
Olcsó árak!

FEUER ANDRAS, NOVISAD, Sibinamin Tanika ulica 26

Gyógyíthatatlannak látszó
**viszketegséggel járó
nedvező bőrgyulladást**
gyorsan és biztosan gyógyítja
„NEO-DERMA“ kivonat
Forgalomba hozza
NADA LABORATORIUM, SUBOTICA
Érdeklődőknek 10 dinár előzetes be-
küldése mellett küldünk prospektust

Északamerikába: Canadába, Délameri-
kába: Argentiniába, Braziliába stb.
utazni szándékozókknak
**ingyenes felvilágosítást nyújt a
FRANCUSZKA LINIJA**
Zagreb Beograd Sombor
Vel-Bečkerek, Obala Princeza Jelena 3

Olcsó árak Olcsó árak
Divatos Izléses
Tartós Elegáns

Bressburger
DIVA TIPO KÜLÖNLEGESSÉGEI

Allandó nagy raktár a
legmodernebb saját ké-
szítésű cipőkből
Külön mértékosztály

2655

Subotica,
Aleksandrova ulica 5. — Bárány-szálló mellett

ELŐNYOMDÁT
legmodernebb stílus rajzokkal és
kellékekkel legolcsóbban szállít
LEOPOLD SÁMUEL, SENTA
modern előnyomdaberendezési gyára
Relief-festéshez való festékek, porok és
kellékek kaphatók

A vajdaságlak kedvelt találkozóhelye
BUDAPESTEN a
KÖZPONTI SZÁLLODA
VII, Baross-tér 23
a Keleti pályaudvarnál
Teljesen újonnan berendezett
kényelmes családi ház.
Központi fűtés, hideg-meleg víz.
Mérsékelt polgári árak.
A Bács megyei Naplóra való hivatkozással
20% engedményt kap
Testvérvállalat
OSTENDE KÁVÉHAZ
Tulajdonos: **GROSZ ÖDÖN**

Cséplőgép-, malom- és minden különleges
műszaki kefék és meszelők legolcsóbb
árban készülnek
NAGY JÓZSEF
kefékötő, háztartási cikkek, kerti és utazó garnitúrák szaküzletében
Subotica, Strossmajerova ul. 7 4-37

UJ BUICK
és **CITROEN** automobilonok
4 és 6 hengerrel. Használt generáljavított
autók, Citroen csukott-nyitott, Fiat 502-
503 kocsik, Ford luxus és teherautók, leghosszabb lejár-
tatu részletfizetésre kaphatók. Használt autókát becsérélek
KAIN LAJOS
Buick-Citroen képviselője
SUBOTICA, Városháza épület

LEVELEZÉS

KIRAKATÜVEGEK, TÜKRÖK GARANTÁLT ELŐRENÜDÜ MINŐSÉGKAPHATÓK AZ »ALBA« TUKÓRGYÁRNÁL NOVISAD. 4377

Heine egyik versében a zhal vizasztalja a szeplős nőket, hogy az Eg is azért szép, mert csillagok vannak rajta. A szeplős nőnek nem is kell kétségbeesnie, mert Vécsei Jenő: **Kozmetikai Tanácsadó** című könyve, — ára 40 dinár, — felvilágosítást ad, miképp kell a szeplőt eltávolítani. 6534

FOGLALKOZÁS

Egy fiatal jó munkás bogrnárság felvétetik. Cim a kiadóban. 6726

Utazókat keresek magas jutalékra éjjel világitó szentképek (ujdonság), valamint éjjel világitó más ujdonságok eladására. Előnyben, kik szállodáknál, orvosoknál, gyógyszerészeknél, moziknál és nagyobb üzleteknél be vannak vezetve. Részletes ajánlatokat »Kunst« jellegre a kiadóba küldendők. 6710

Fiatal özvegyasszony bejárónői, takarítónői vagy házzelvezetői állást keresek azonnalra. Cim a noviszadi kiadóhivatalban. 6899

Kifutófi felvétetik. Jukićeva ul. 41. 6724

Női fodrászsegédet, idősebbet, ki az üzlet vezetését is vállalja, keresek július 1-re. Ugyanott fodrásznő és manikűröző felvétetik. Bujhović Béláné, Pašićeva ul. 8., a paplan-üzletben. 6703

Kifutófi felvétetik Franknál, Vilsonova ul. 25. 6716

Fiatal kifutót felvesz Trafikant, Cara Lazara 18. 6889

Asztalos, ki az összes gépmunkákban, különösen a marógépmunkában járatos, állást keres. Leveleket »Asztalos« jellegre a kiadóba kér. 6692

Váróányokat, önállókat állandó munkára, továbbá tanulólányokat felvesz Suvračarovné, Konya Rózsika, Karadžićeva ul. 10. 6707

Gépez-fűtői állást keresek gépezéknél, vagy szivógázmotoroknál vizsgázott géplakatos, kovács, bármilyen vállalatnál. Cimeket »Subotica 38« alatt a kiadóba kér. 6711

Képviselőket keres a Vajdaságra gépgyár. Elsősorban a gépek technikájában jártas szakemberekre reflektálunk. Részletes ajánlatokat »Zastupnik« jellegre Aloma Company, Ljubljana címre küldendők. 6705

Almolnár, aki nagyobb malomokban dolgozott és jó bizonyítványokkal rendelkezik, állást keres. Szakács József almolnár, Bajmok, Béka uca 18. 6702

Okleveles jegyző, 32 éves, nő, tízévi adóügyi és közügyi jegyzői gyakorlattal, két jogi alapvizsgával, vasúti kereskedelmi szolgálatban jártas, abszolút perfekt magyar, szerb, német nyelvismerettel, elhelyezkedést keres ügyvédnél vagy nagyobb vállalatnál. Ajánlatokat a kiadóba kér »Önálló munkás« jellegre. 6697

Klozet-pöcegödör tisztítási vállalatot (volt Jurics papírüzlet) helyiségébe helyeztem át. Reggel 7-től este 7-ig nyitva van. Mita Szuvajdzsics. 6723

Bubihajvágó-segédet azonnalra felveszek. Kezdő vagy tanulni óhajtó öndoláló előnyben. Weisz hölgyfodrász, Szubotica. 6653

Házvezetőnőnek esetleg öndolálóknak ajánlok — rendes és tisztaságszerető idősebb magányos nő házaspárhoz. Leveleket 6330 szám alatt a kiadóba kér. 6330

Férfi apó, szakképzett és megbízható, sürgősen kerestetik. Jelenkezés Közgazdasági Banknál Szubotica. 6686

Megbízható helyittgynőket keresek a Vojvodina minden községében fa, valamint kartellenkivüli benzín, petróleum és műtrágya eladására. Elsőrendű utazót felveszek. Lederer Dezső, Szombor. 6521

LIFKA-MOZI

Szerdán utoljára a nagy sikert aratott ujdonság!
Vivian Gibson, Harry Liedtke
Páris Casanova

Csütörtöktől a nagy világláger
IVAN MOSJOUKIN, LIL DAGOVER
VÖRÖS és FEKETE
(Titkos futár)
Stendal világhírű regénye után

Előadások kezdete 6 és 9, vasárnap 4, 6 és 9 órakor

Fiatal jómunkás kovácssegéd felvétetik. Beogradski put 110. 6663

Fényképészsegédnőt, elsőrendű munkaerőt, aki önállóan tud dolgozni, keresek mielőbbi belépésre. Foto Mira Kula. 6622

Aratásra munkásokat keresek. Leveleket Benosecz Mihály gazda, Žednik címre kérek. 6592

20 lánca prima föld a békóvái templomnál eladó Érdeklődni Paje Kujundžića ul. 50. 6709

Használt kerékpár megvételre kerestetik. Nojseck Góza, Subotica. 6692

Eladó ház nagy telekkel. II. Rjićeva ul. 11. 6693

Ház, jó állapotban levő, eladó és azonnal átvehető. Dulićeva 43. 6691

Virágok legnagyobb választékban ma telepemen kaphatók. Virágos Salvia, nemes rózsák, futó- és bokor rózsák, hajtatott Cannagumók, Muza, pálmák, Eronimus, Agaratum, muskátlik, olasz székfü dugványok, Petunia, Vanilicu Calla, Aszparagusz, Pluozus és Buxusok, magas borostyán, lilium virágos, gumos begonia, Begonia, Szempflora. Minden árut a legolcsóbban kiárusítok. Kain virágkertészet, Palicsi ut, villanytelep mellett. 3041

Ha legkevesebb 10 liter bort rendel megkapja házhoz szállítva Vojnić-Zelić Péter bortermelőtől. Rendelések leadhatók Jugoszláv Bank pénztáránál is, ahol az összeg lefizelendő.

Borárak:
Uj fehér literje .. 10 dinár
Uj rizing literje .. 12 „
Óbor, fehér asztali 15 „
Óbor (pecsenye) .. 25 „
Aszbor .. 35 „
6602

Eladó

165 magyarholdas baranyai birtok nagyvendéglővel együtt, külön 4 szobás lakóházzal, élő és holt felszereléssel együtt, négyszögölenként 12.50 dinár.

200 kat. holdas birtok Baranyában, prima sík talaj, épületekkel, négyszögölenként 9 ónár.

1000 kat. holdas birtok Somogyban. Kastéllal, prima épületekkel, homokos agyagtalajjal, 6½ millió dinár.

28 magyarholdas gazdaság Délbaranyában, 250.000 dinár.

80 magyarhold Harkány közelében, épületekkel, 720.000 dinár.

415 kat. hold birtok Baranyában, országot melletti, hosszabb szerződésel, élő és holt megváltása mellett, össze átvehető.

Hatjártatú gőzmalom Beremenében, 4 és 2 szobás lakásokkal, gazdasági épületekkel, belsőséggel, 500 ezer dinár.

400 magyarholdas birtok, prima fekete humusztalaj, vasut és mút közelében, épületekkel, magyar holdankint 9000 dinár.

Bővebb felvilágosítással szolgál Szigriszt-iroda, Pécs, Király-uca 1. 6529

Kis családi ház kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Cim a kiadóban. 6630

Motorkerékpár megvételre kerestetik. Paje Kujundžića ul. 104. 6662

Hol vásárol a vidéki legolcsóbban kész férfi, női, fiu és gyermekruhát Szubotican? Földes Samu ruhaárúházában, Rudica uca gyümölcs piac. Férfiöltöny 525, divatraglán 675, női felöltő 425, gyermekruhák 225, Trencs coat 725, munkásruhák 140 dinártól. Tessék meggyőződni vételkényszer nélkül, ügyeljen a cégre. 2751

Csöplőgarnitúra, Clayton-Shuttleworth 8 HP cseplő Fordson-tractorral 30.000 dinártól eladó, esetleg a cseplő külön 17.000 dinártól. Földvári Béla, Start Becej. 6372

KÜLÖNFÉLE

Kétszobás lakás előszobával mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. Bővebbet Lichtig szabónál, Pašićeva ul. 20. 6712

Kétszobás udvari lakás mellékhelyiségekkel, irodának is alkalmas, kiadó. Aleksandrova ul. 11. 6721

Tanulmányait Budapestben végző úri fiatalembereknek teljes ellátást ad úri háaspár. Schaefferné, Budapest, Horthy Miklós ut 116. 6674

Fűszerüzlet, kedvező feltételek mellett azonnalra kiadó. Cim a kiadóban. 6575

Kiadó orvosi rendelőnek, irodának igen alkalmas két ucai szoba előszobával Jellicseva uca 5. alatt július 1-re. Felvilágosítással szolgál Herel drogeria. 3101

»Lukate« kiváló fiatalító szer, megint kapható minden gyógyszerüzletben és drogeriában. Postai széküldés Blum gyógyszerüzlet a főpostai szobában. Leirást Din. 2.— ellenében küldünk. 6190

Hangszóróvásár

15% engedmény

15% engedmény

csak 7 napig

Szerezzen örömet gyermekének az iskolai szünidő alatt

Használja ki az alkalmat

Nagy BROWN (original), eddig	2250.—	most 1913.—	dinár
AMPLION tölcéses, nagy	1200.—	900.—	"
AMPLION, konus	900.—	675.—	"
AMPLION, kolibri	285.—	140.—	"
TUNGSRAM, konus	1180.—	999.—	"
TELEFUNKEN L 666	385.—	325.—	"
SYMPHONIA, konus	320.—	240.—	"
INGELEN FIGARO	845.—	675.—	"
TRIOIRON SCHRACK	275.—	199.—	"
KAPSCH, kicsi	435.—	370.—	"
OPTIMUS, kazettás	360.—	299.—	"
SANDAHL, ovál kép	650.—	550.—	"
BEYER HYPERBOLA	495.—	420.—	"
PATHE, konus	800.—	500.—	"
GAUMONT, legyezőforma	1200.—	700.—	"
BERLINER, kazettás	600.—	499.—	"

Csak 7 napig, június 19-től 27-ig

Konrath d. d. Subotica

Pašićeva ulica 1.

Aleksandrova ulica 7.

Gazdatisztet keresek azonnal belépésre 200 hektáros délszerbiai birtokra, akiknek nagybirtokon többévi gyakorlata van és önálló vezetésre alkalmas. Szerb nyelvtudás feltétel. Keresek azonkívül ugyanoda 6 kocsist is, kik nagybirtokon hosszabb ideig szolgáltak. Belépés azonnal. Ajánlatok bizonyítványmásokkal. »Ekonom« jellegre a kiadóba küldendők. 6677

Erdész, vadász vagy erdőmanipuláns állást keres, 40 éves nős családos férfi, erdő szakiskolát végzett, kitűnő bizonyítványokkal Beszél és ír szerbhorvát nyelven kívül németül és magyarul is. Cime: Subotica, V., Zagorska ul. 5. 6580

Idősebb kereskedőség, a rövidáru uci és női szakmából, kizárólag elsőrangú erő, állandó alkalmazást nyerhet biztos megélhetéssel. Cim a kiadóban. 6573

BEGRAD: Balkanska ulica 20.
VEL. BEČKEREK: Hojdek i Drug
SOMEOR: Rózsahelyi József
NOVISAD: Kurtz Kornél Zeljeznicka ulica 94.
STARIBECEJ: Julio Schumacher
STARAMORAČICA: Kniessel Ferdinand
CRVENKA: Welker Fülöp
BAJMONK: Kollár József
STARAKANJIZA: Ruchwald Imre
NOVIVRBAŠ: Orth Jakab
SEKIC: Klein Leopold
FEKETIC: Németh Miklós
OSIJEK: Ing. Adalbert Bäcker
PELI MONASTIR: Balogh Jenő
HORGOS: Reisz Antal

VÉTEL-ELADÁS

Belvárosban hétszobás, két uccára nyíló családi ház, nagy kerttel, elköltözés miatt sürgősen eladó. Zvekić Tina, St. Kanjiza. 6671

»Palma« cipők kiválóságát minden vevőm dicséri. »Palma« cipőárúház, Huspiac, volt Mácskovics-ház. — Szandákülönlegességeim megérkeztek. 3631

Jófogalmu borhelyüzlet főtéren, új, modern berendezéssel, betegségek miatt sürgősen eladó. Zvekić Tina, St. Kanjiza. 6671

Kerti ernyők nagy választékban kaphatók Birn József ernyőgyárában, Ada. 6666

Jómenetelű trafikbódé más vállalat miatt eladó. Érdeklődni Vidákovics Antal trafikosnál, Csantavir. 6472

Kereskedők és háziasszonyok figyelmébe!
Befőzéshez
CELLOPHAN

Higiénikus átlátszó hártya, a legjobb bármilyen mármelád és zselé lekötéséhez, a befőtt zamátját megtartja és a baktériumokat nem bocsátja át. A befőtt frissességét legbiztosabban megőrzi, annak tartalma állandóan ellenőrizhető. Vízben nem oldódik. Abszolút steril. Legideálisabb szer az üvegek lekötésére pergament helyett. Minden üzletben kapható. SHS képviselő!

BRAČA WEISER
Zagreb, Marovska ulica 5
6050

Ház, több lakással, nagy telekkel, gyárnak is megfelelő, eladó. Skotus Viator ul. 55. 6667